

A Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Pedagógiai Programja

2 0 1 4

Tartalom

Bevezető

1. A gimnázium bemutatása

1.1. Az iskola adatai

2. Nevelési program

2.1. Pedagógiai alapelvek

2.2. A gimnáziumban folyó oktató-nevelő munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.2.1. Kiemelt fejlesztési feladataink

2.2.2. Eszközök és módszerek

2.2.3. Kulcskompetenciák

2.2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.2.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

2.3. Az iskola tehetséggondozó, a tanulási problémák leküzdését, a társadalmi beilleszkedést, és a szociális hátrányok enyhítését, a tanulók esélyegyenlőségét segítő tevékenysége, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

2.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

2.5.1. A tanulói teljesítmény mérése, értékelése

2.5.1.1. Az értékelés alapelvei

2.5.1.2. Az értékelés követelményei

2.5.1.3. A számonkérés formái

2.5.2. Értékelés és minősítés

2.5.2.1. Tantárgyak

2.5.2.2. Modulok

2.5.2.3. Egyéb értékelési formák

2.5.2.4. Vizsgarendszer

2.5.3. Magatartás és szorgalom értékelése

2.6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

2.7. A szülő, a tanuló, és a pedagógusok együttműködésének formái és az iskola kapcsolatrendszere

2.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

3. A gimnázium környezeti nevelési programja

3.1. A környezeti nevelés célja

3.2. A környezeti nevelést segítő lehetőségek az iskolai élet különböző területein

3.2.1. Környezeti nevelés a tanórákon

3.2.2. Környezeti nevelés a tanórán kívül

3.2.3. Tanulmányi kirándulások és az erdei iskola

3.3. Az iskola, mint környezetbarát miliő

3.4. Környezeti nevelési információk átadása

4. A gimnázium egészségnevelési programja

4.1. Az egészségnevelés feladata és célja

4.2. Az egészségfejlesztés iskolai területei

4.2.1. Az osztályfőnöki órák tanítási programja

4.2.2. Egészségügyi modul

- 4.2.3. A mindennapos testnevelés lehetőségei
- 4.3. A tanulás egészséges környezete
- 4.4. Az egészségnevelés egyéb lehetőségei
- 4.5. A tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok

5. A gimnázium oktatási kínálata

- 5.1. A nyolcévfolyamos képzés
- 5.2. Az ötévfolyamos képzés
- 5.3. A négyévfolyamos képzés
 - 5.3.1. Az emelt szintű nyelvi képzés
 - 5.3.2. Az intenzív matematika oktatás
 - 5.3.3. A természettudományos képzés
- 5.4. Felkészítés a kétszintű érettségire

6. Az iskola működése

- 6.1. Az iskola irányító szervezetei
- 6.2. Tanulói jogviszony létesítésének feltételei
- 6.3. Az iskolai nevelés és oktatás szervezeti formái
 - 6.3.1. Tanórai foglalkozások
 - 6.3.2. Tanórán kívüli tevékenységek
 - 6.3.2.1. Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai
 - 6.3.2.2. A tanórán kívüli foglalkozások
- 6.4. Az iskola működésének egyéb jellemzői
 - 6.4.1. A tanítás munkarendje
 - 6.4.2. Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, az érdekvédelem formái
 - 6.4.3. Az alapítványok
 - 6.4.4. A tankönyvválasztás és rendelés rendje

7. A tanulók fizikai állapotának mérése

8. A középszintű érettségi témakörei

9. A helyi tanterv

10. Záró rendelkezések

11. Mellékletek

- 1. sz. Iskolai jutalmazási rendszer
- 2. sz. Eszközök és felszerelések jegyzéke
- 3. sz. Környezeti nevelés a tanítási órákon
- 4. sz. A tanulmányi kirándulások javasolt programja
- 5. sz. Az osztályfőnöki órák kötelező egészségnevelési témái
- 6. sz. Iskolai drogmegelőzési stratégia
- 7. sz. A tanulók fizikai állapotának mérési módszerei
- 8. sz. A középszintű érettségi témakörei
- 9. sz. Tanulói és pedagógus óraszámok
- 10. sz. Helyi tantervek
- 11. sz. Legitimálási jegyzőkönyvek, iratok
- 12. sz. Esélyegyenlőségi program

Bevezető

A Kossuth Lajos Gimnázium érvényben lévő, a fenntartó által jóváhagyott, pedagógiai programjának felülvizsgálatát 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről (mód.: 2012. évi CXXIV. törvény) rendelte el.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: miniszteri rendelet) értelmében a pedagógiai programunkat áttekintettük és szükséges változtatásokat elvégeztük.

"Valójában egész életünkön át tanulni kell, ... amit az iskolának el kell végeznie, elsősorban az, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsen arra, hogy szeressük, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

(Szent-Györgyi Albert)

1. A gimnázium bemutatása

1.1. Az iskola adatai

Az intézmény elnevezése, székhelye, elérhetősége:

Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium
2700 Cegléd, Rákóczi út 46.
telefon: 53-310-934, 53-311-292, 53-500-525, 53-500-526,
fax: 53-500-625
e-mail:cklg@cklg.hu
honlap: www.cklg.hu

Közfeladata: Közoktatás. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 85. §. (2) bekezdése alapján létrejött közoktatási intézmény, amely nevelő-oktató munkát folytat.

Működési területe: Pest megye

Fenntartója: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Ceglédi Tankerülete (1051 Budapest, Nádor utca 32.)

Irányítása:

- a) az alapítói jogot gyakorló, irányító szerv neve és székhelye:
Emberi Erőforrások Minisztérium (1055 Budapest, Szalay utca 10-14.)
- b) középírányítói szerv neve és székhelye:
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Ceglédi Tankerülete (1051 Budapest, Nádor utca 32.)

Az épület tulajdonosa: Cegléd Város Önkormányzata

Jogállása: önálló jogi személy

Gazdálkodási besorolása: Önállóan működő költségvetési szerv. Pénzügyi-gazdasági feladatait 2013. április 1-jétől a Korm. Rendelet értelmében a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Ceglédi Tankerülete látja el.

Alaptevékenysége: általános középfokú oktatás:

a./ tankötelezettek részére:	4 évfolyamos 9 – 12. évf.
	5 évfolyamos 9 – 13. évf.
	8 évfolyamos 5 – 12. évf.
b./ felnőttoktatás (esti tagozat)	4 évfolyamos 9 – 12. évf.

Az intézménybe felvehető maximális tanulói létszám 780 fő.

Az intézmény képviselője az intézmény igazgatója.

A költségvetési szerv igazgatóját pályázat útján, az oktatásért felelős miniszter bízta meg. A munkáltatói jogokat a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Ceglédi Tankerülete gyakorolja.

2. Nevelési program

2.1. Pedagógiai alapelvek

“Ész és jellem összhangzata teszen embert naggyá.”

Kossuth Lajos által leírtak pontosan, tömören fogalmazzák meg azt a két jellemvonást (tudás és erkölcs) aminek kiművelésére, az „összhangzat” megteremtésére, a több mint 100 éves hagyományai alapján a gimnáziumban folyó oktató-nevelő munka törekszik.

Vállaljuk a gimnáziumi oktatás hagyományos funkciójának megvalósítását: az általánosan művelt értelmiség előképzését, a felsőfokú továbbtanulásra való felkészítést.

A klasszikus humán (magyar irodalom, történelem, nyelvek) és a természettudományos (matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz) műveltség, valamint a modern ismeretkör, az informatika, a pénzügyi és gazdaságiismeretek területéről kívánunk korszerű, biztos, továbbfejleszhető alapokat nyújtani.

A munkába állásra való felkészítést abban az értelemben tekintjük feladatunknak, hogy az önálló ismeretszerzés, a tanulni tudás, az alkotó, nyitott gondolkodás, az általános készségek és képességek fejlesztésével, a kulturált életvitel igényének kialakításával, olyan tulajdonságokat alakítunk ki a tanulóknak, amelyek az értelmes munkavégzéshez szükségesek.

Fontosnak tartjuk, hogy a gimnáziumot elvégző diákok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, amelyek egy demokratikus társadalomban a művelt ember számára szükségesek.

Céljaink elérésének legfontosabb színtere a tanítási óra, valamint a délutáni, tanítási órán kívüli foglalkozások.

A tanulók öntevékenységének kibontakoztatása érdekében támogatjuk a diákok kezdeményezéseit, közösségi megmozdulásait.

A gimnáziumban folyó széleskörű művészeti élet - énekkar, kiállítások, színházlátogatások, hangversenyek – a felnőtteknek is a művészetet értő, támogató, igényes közönség nevelését szolgálja.

Az egészséges, kiegyensúlyozott személyiség kialakítását sokszínű sporttevékenység –iskolai sportkörök, versenyek, túrák – segíti.

„Emberarcú” iskola megteremtésén fáradozunk, ennek érdekében a humanisztikus pedagógiai gyakorlatot követve, fontosnak tartjuk a pedagógus és a tanuló autonómiájának megőrzését, önállóságuk biztosítását, a harmonikus emberi kapcsolatok kialakítását, az alkotó tanulást a világ megismerése érdekében.

2.2. A gimnáziumban folyó oktató-nevelő munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógus közösségünk – a szülők egyetértő támogatásával - nevelési céljának tekinti a következőket:

- Tanulóink ériék el az egyéni képességüknek megfelelő legjobb tanulmányi eredményt. Jellemezze őket a szellemi kulturáltság, fejlett kommunikációs készség és széleskörű érdeklődés.
- Váljanak becsületes, megbízható emberré, érezzék felelősséget saját viselkedésükért és fejlődésükért. Legyenek képesek szorgalmas, kitartó munkavégzésre.
- Legyenek készek mások érzéseinek figyelembevételére az egymás közötti együttműködésre és segítségnyújtásra.
- Rendelkeznek az egészséges életmód kialakításához, folytatásához szükséges ismeretekkel.
- Jellemezze tanulóinkat a demokratikus szemléletű, előítéletektől mentes, nyitott gondolkodás.

2.2.1. Kiemelt fejlesztési feladataink

Felkészítés az érettségire, a pályaválasztásra és a továbbtanulásra. A mai kor követelményeinek megfelelő idegen nyelvtudás nyújtása. Megfelelő szintű informatikai-számítástechnikai képzettség elérése.

Tantárgyi rendszerünk kialakításakor kiemelten kezeltük ezeket a feladatokat. A szabadon tervezhető és választható órakeretet az emelt szintű angol, német idegen nyelvi és matematika és természettudományos osztályok működtetésére, valamint az informatika óraszám emelésére fordítottuk. A 11-12. évfolyam fakultációs óráin a közép- és emelt szintű érettségire történő felkészítés folyik.

Helyi tanterviünkben nagy figyelmet kap a tanulók személyiségének, egyéni képességeinek, gondolkodásának, értelmének a fejlesztése. Az önismeret, a személyes kompetenciák, az egészséges sikerorientáltság, a céltudatosság, az önállóság, a döntési képességgel együtt járó felelősségvállalás kialakítása hosszú, következetesen végigvitt pedagógiai folyamat eredménye lehet.

A tanáraink felkészültsége biztosítja annak, hogy tanulóinkat a tanítási órák megfelelően motiválják, a felkeltik érdeklődésüket, sikerélményt biztosítanak számukra, fejlesztik önálló ismeretszerzési képességeiket. Az osztályfőnöki órák önismereti témakörei, valamint a 9-12. évfolyam Társadalomismeret modulja hozzásegíti tanítványainkat ahhoz, hogy megfelelő tudományos alapismerettel rendelkezzenek személyiségükkel kapcsolatosan.

Támogatjuk, a szülők bevonásával segítjük az egyéni döntéseik meghozatalát: közösségi szolgálat, fakultációk, pályaválasztás stb.

A tanítási órákon kívül a diákkörök színes kínálata, illetve az évente meghirdetett tanulmányi versenyeken való nagyszámú indulás, az ezekre történő egyéni felkészítés is ezt a célt szolgálja.

Pedagógiai programunk személyiségfejlesztéssel és tehetséggondozással foglalkozó fejezetei részletesen taglalják az iskola e téren vállalt célkitűzéseit és feladatait.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátítá-

sával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni.

Az egyes szakórákon a tanulókkal foglalkozó tanár megtanítja a saját tantárgyának speciális tanulási technikáit.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

Iskolánkban 5-10. évfolyamokon az informatika, a magyar nyelv és az osztályfőnöki órák keretében könyvtárhasználati ismereteket tanítunk.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

A hazaszeretet, a nemzettudat kialakítása, az ország tájainak, történelmének, az iskola történetének ismerete, a hagyományok tisztelete.

Tanterveink közül elsősorban a magyar, a történelem és a földrajz tananyagaikban tartalmazzák a hazaszeretetre nevelést. Az évente megszervezésre kerülő tanulmányi kirándulások során megismerik tanulóink az ország különböző területeit. A kirándulásokon a diákok idegenvezetőként működnek közre. Szűkebb pátriánk – Cegléd és környékének – megismertetésére városismertető sétákat, múzeumlátogatásokat, vetélkedőket és kerékpártúrákat szervezünk.

Iskolánk névadójának a megismerését a rendszeresen megrendezett Kossuth-vetélkedő és a Kossuth Múzeum állandó kiállításának megtekintése is elősegíti. Nagy gondot fordítunk a nemzeti ünnepeink, emléknapjaink méltó, érzelmekben gazdag megünneplésre.

Nagyon fontos a hagyományok és tiszteletben tartásuk nevelő hatása: a hazaszeretet, a nemzeti hovatartozás érzését erősítik és tartalommal töltik meg. A jó közösségnek is hagyományai vannak.

Az iskola történetében kutatva az eltelt 100 év alatt a helyi hagyományok számtalan formájával találkozunk. Ezek megélése nem csak szórakoztatja, hanem büszkeséggel is tölti el gimnázium a közösségéhez tartozó tanulót és tanárt.

Az alma materhez való ragaszkodás talán legszebb példái az osztálytalálkozók. Minden évben több alkalommal egy-egy hétvégén öregdiákok népesítik be az épületet. Szinte minden osztály megtartja ötvenként a találkozókat, amelyen felidéznek a közösen átélt eseményeket, és tisztelettel emlékeznek meg volt tanáraikról.

Szép hagyomány, hogy a végzős osztályok ballagás előtt szerenádokat adnak tanáraiknak, továbbá tablót készítenek, amelyet az iskolának ajándékoznak.

A hagyományápolásban, az iskola jobb megismerésében próbálnak segítséget adni a gimnázium kiadványai: az iskolatörténeti, könyvtártörténeti kiadványok és a rendszeresen megjelenő évkönyvek.

Nemzeti ünnepek, emléknapiok:

- szeptember 24. Kossuth Lajos ceglédi beszédének napja;
- október 6. aradi vértanúk emléknapija;
- október 23. nemzeti ünnep - a köztársaság kikiáltása, és az 1956-os forradalom ünnepe;
- október 26. iskolai emléknapi;
- október 31. az elhunyt gimnáziumi tanárok és diákok emléknapija;
- március 15. nemzeti ünnep – az 1848/49-es forradalom ünnepe;
- február 25. a kommunizmus áldozatainak emléknapija;
- április 16. a holokauszt áldozatainak emléknapija;
- május 9. a II. világháborúban elesettek emléknapija;
- június 4. nemzeti összetartozás napja.

A tanév iskolai ünnepei:

- tanévnyitó;
- szalagavató ünnepség;
- ballagás;
- tanévzáró.

Az iskolai év hagyományos rendezvényei:

- gólyanap;
- kulturális bemutató;
- christmas party;
- szülői bál;
- német nyelvi farsang;
- éneklő osztályok versenye;
- éneklő osztályok győzteseinek bemutatója;
- fordított nap;
- egészségügyi és sportnap.

Jutalmazási rendszer: Jó tanuló, jó sportoló kupa, Traub-díj, Ambassador-díj, Kossuth Gimnáziumért Díj, Velkey Imre Alapítvány jutalomkönyvei, Reáltudományokban kiemelkedő tanulók díja, díszoklevél, oklevél, könyvjutalom. Az iskola jutalmazási rendszerét az **1. sz. melléklet** tartalmazza.

Az iskolához való kötődést erősítik: jelvény, póló, iskolaújság, -rádió, -tv, iskolai értesítő, OKTV-en eredményesen szereplők tablója, tanári tabló, Év diákja tabló.

Ezek az események hozzájárulnak ahhoz, hogy az itt tanuló diákok büszkéek iskolájukra. A legfontosabb feladat, hogy ne hagyjuk szép hagyományainkat kiüresedni, találjunk mindig új formákat, új tartalmakat.

Az európai identitástudat erősítése, nyitottság más népek - különös tekintettel az Európai Unió tagállamainak - kultúrája, hagyományai iránt.

Az idegen nyelvi órák (angol, német, francia) tantárgyi programjai biztosítják az európai kultúrkör nagy hagyományainak a megismerését. A tanulók számára a karácsony előtti napok christmas party-ja, faschimngja, a külföldi iskolákkal kialakított cserekapcsolataink hozzák közelebb más népek társadalmi szokásait, és szolgálják egymás jobb megismerését, nem utolsó sorban a nyelvgyakorlást, a kommunikációs készségek fejlesztését.

A demokratikus, nyitott gondolkodásra, a másság elfogadására nevelés is beépül programunkba, illetve az iskolai élet mindennapjaiba.

A tanulóknak a Társadalomismeret c. modul tanítási órái nyújtanak rendszerezett tudást a közélet, a demokratikus társadalom működéséről.

Tanítványaink a diákönkormányzat, az osztály diákbizottságok aktív működése során mikroszinten szerezhettek ismereteket, gyakorlatot a társadalom működésének egyes területeiről: érdekegyeztetés, érdekképviselés, szabályalkotás, szervezési problémák, gazdálkodás stb. A nagy hagyománnyal (önálló „Alkotmány”, választási fordulók, tanár-diák szerepcsere, vetélkedők) rendelkező Fordított nap megszervezését is ezért támogatjuk.

A gazdálkodás és a pénz világra vonatkozó tudás mára az általános műveltségünk részévé vált.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatot, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekéről, vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Tanterveink közül elsősorban a társadalomföldrajz, a matematika és az osztályfőnöki órák anyaga tartalmazza a gazdasági neveléshez kapcsolódó tudás elsajátítását és célkitűzéseinek megvalósítását. 10. évfolyamon társadalomföldrajzból megismerkednek a világgazdasági folyamatokkal, a pénz szerepével stb. Matematikából megtanítjuk őket a hitelek kamatainak kiszámítására. Banki betétek kamatainak kiszámítására rövid és hosszú távú betétek előnyeinek, hátrányainak mérlegelésére.

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. Az iskolának a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az

együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése.

10–12. évfolyamokon osztályfőnöki órák keretében beszélgetünk a tanulókkal a pályaválasztás fontos egész életre kiható szerepéről. 11–12. évfolyamon lehetőséget biztosítunk arra, hogy tanulóink részt vehessenek a felsőoktatási intézmények nyílt napjain. A pályaválasztási tanácsadó intézetekből szakembereket hívunk, akik egyéni foglalkozások keretében segítik diákjainkat.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a természeti és az épített környezet védelmére, az egészséges életmód értékeinek elfogadására, valamint a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyenlőségét célzó szemléletre nevelést is.

Ezen a területen megfogalmazott célkitűzéseinket és feladatainkat a környezeti nevelési és az egészségnevelési program tartalmazza. (Lsd. 3. és 4. fejezet.)

A különböző művészeti ágak megismerése, a művészet szeretete az érzelmek kifejezésének és megértésének a harmonikus személyiség kialakításának nélkülözhetetlen eszköze.

A helyi tantervünkben a művészetek szeretetére nevelést az ének-zene, a rajz, a tánc és dráma, a médiaismeret és az irodalom tantárgyi programok valósítják meg. A tanítási órákon kívül tehetséges diákjaink minden tanévben a decemberi Kulturális bemutató alkalmából a diáktársaik és a szülők elé léphetnek produkcióikkal. A díszterem és a klub évente több alkalommal is otthont ad különböző képzőművészeti és zeneművészeti bemutatóknak.

A tanulmányi kirándulások programjában az ország nagy kiállítótermeinek megtekintése is szerepel.

Tanítványaink sikeresen szerepelnek a különböző helyi és országos kiírású szavalóversenyeken, irodalmi pályázatokon és fesztiválokon. A klasszikus irodalmi műveltség, az olvasás népszerűsítésének fontos eszköze az iskolai könyvtár gazdag könyv- és folyóirat-állománya.

A zenei kultúra terjesztését szolgálja az évente megrendezésre kerülő Éneklő osztályok versenye. A legtehetségesebb diákok tagjai lehetnek a gimnázium világhírű leánykarának, amelynek hangversenyei és a vezetésükkel évről-évre bemutatásra kerülő színpadi művek kimagasló sikereket hoznak iskolánknak, és bensőséges élményt jelentenek a szereplőknek és a nézőknek egyaránt.

2.2.2. Eszközök és módszerek

A gimnázium helyi tanterve tantárgyanként részletesen tartalmazza az oktató-nevelő munka során felhasznált eszközöket (tankönyveket, segédleteket, szemléltető eszközöket stb.).

Pedagógiai munkánk során elsősorban a hivatalos közoktatási tankönyvjegyzéken található tankönyveket, munkafüzeteket és egyéb segédleteket használjuk.

A hatékony oktatást hagyományos és audiovizuális szemléltető eszközpark segíti.

A számítógépes szaktantermek a számítástechnikai ismeretek tanítása mellett, az informatikai kultúra terjesztését, a világháló (Internet) nyújtotta lehetőségek megismerését szolgálják.

Az iskolai könyvtár a pedagógiai program alapján folyó munka információs bázisa. A legfontosabb színtere az önálló ismeretszerzés hagyományos (könyv, folyóirat stb.) és modern (számítógép stb.) eszközeinek megismeréséhez, használati módszereinek elsajátításához. Gyűjteményének körültekintő alakításával szolgálja az olvasáskultúra fejlesztését, a művelődési hátrányok leküzdését és a tehetséggondozást.

Az e-napló a mindennapi oktató-nevelő munka fontos kiegészítője, hiszen a szülők és az iskola közvetlen kapcsolatát biztosítja.

Módszerek (eljárások)

A gimnázium pedagógusai szakmai-módszertani felkészültségüknek, önképzésüknek és lelkiismeretüknek megfelelően választják meg azt az eljárás együttest, amelyet oktató-nevelő munkájuk során követnek.

A nyolcosztályos gimnazistákkal életkoruknak megfelelő módszerekkel kell foglalkozni: változatosabb eljárások, a megszokottnál nagyobb türelem tanúsítása szükséges.

Nevelőmunkánk során a következő alapelvek egységes követését tartjuk kívánatosnak:

- a tanuló személyiségének tiszteletben tartása,
- a tanulók aktivitásának fokozása,
- önálló ismeretszerzésre ösztönzés,
- a teljesítmények folyamatos értékelése,
- a tudásvágy serkentése,
- önálló véleményformálásra ösztönzés,
- tolerancia az ellenvéleményekkel szemben,
- a tanári tekintély megőrzése mellett a tanár és tanítvány közötti tartalmas emberi kapcsolat kialakítása,
- következetes, kiszámítható magatartás, normakövetés,
- állandó önképzés, önkontroll.

A nevelés mindig csapatmunka, ezért rendkívül fontos az egy osztályban tanítók rendszeres kapcsolata, a tanulók alapos megismerése érdekében, mert így van esély a felmerülő problémák megoldására, és megfelelő tantárgyi haladás elérésére.

2.2.3. Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az év végén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió Hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia eltérő mértékben felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalma-

zását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az égvén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó) iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben a munkahelyén is abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését a művészet nyelvén, különösen az irodalomban, zenében, táncban, drámában, továbbá a

vizuális művészeti ágakban, tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a fotóban és a mozgóképben.

2.2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiséggel kapcsolatban korunk kétféle követelményt támaszt: az ember egyrészt tökéletesen ismerje szakterületét, amelyben dolgozik, másrészt legyen a világról általános képe, ismerje szűkebb és tágabb környezetének problémáit, ismerje saját magát is. Emellett ne csak tudatilag, hanem érzelmileg is legyen képes feldolgozni az információkat, az őt érő hatásokat. Iskolánk ezeket a feladatokat a személyiségfejlesztés módszereinek segítségével kívánja elérni.

Értelem kiművelése

A személyiségfejlesztés egyik módja az értelem kiművelése. Iskolánk fő célja ezen a területen a sokoldalú ember nevelése. Legyen jártas a természettudományokban, a társadalomtudományokban, értsen a művészetekhez, sajátítsa el az informatika alapjait, tudjon kommunikálni idegen nyelven.

Ennek a feladatnak a teljesítéséhez iskolánk lehetőségei adottak. A tantárgyak olyan széles skáláját tanítjuk, amelyre csak a gimnáziumban van lehetőség. A klasszikus érettségi tárgyakon kívül van helye a fizikának, kémiának, biológiának, földrajznak, az ének-zene tárgynak, sőt a rajznak, művészettörténetnek is. Az idegen nyelvek valamelyikét a kezdetektől a legtöbb osztályban magas óraszámban tanítjuk, míg más tárgyakat a tanuló választásától függően a 11. évfolyamtól. Az ismeretek bővítését, az elmélyülést a diákkörök illetve a nyolcosztályos képzés sajátos tananyaga tovább segíti.

Az iskola tanárai nagy gondot fordítanak a tanítás során a gyermekek megismerési vágyának fejlesztésére, az érdeklődés felkeltésére. Az iskola eszközállománya nagyrészt alkalmas erre (videofilmek, hangkazetták, vetített képek, jelentős könyvállomány stb.).

A különböző évközi vizsgák, tanulmányi versenyek, vetélkedők tovább erősítik a diákokban a sikervágyat, segítenek leküzdeni a vizsgadrukkot, a kudarctól való félelmet, ugyanakkor számos tanulmányi sikerélményhez juttatják őket.

A különböző értékrendek elfogadására nevelés

Ez a nevelési terület jelenti a szociális értékrendek megismerését, a pozitív értékrend elfogadását, az e szerinti viselkedést, magatartást.

A XX. sz. második felében bontakoztak ki azok a folyamatok, amelyek az emberiség egészére kiterjedő értékrend kialakulását eredményezhetik. Az integráció, a kultúrák egymásra hatása, a népeiség iskolázottságának, műveltségének gyors fejlődése azzal a következménnyel jár, hogy egy-egy országon belül sokféle értékrend él együtt. Egyetlen sajátos értékrend egyre kevésbé alkalmas arra, hogy a különböző konfliktusokat kezelje.

A globális értékek (pl. a vészhelyzetben való segélynyújtás, a természetes környezet védelme, a másság elfogadása stb.) a legmélyebb egyéni érdekek is. Az egyetemes értékrend minden ember, csoport, nemzet sajátos értékrendjének magját, alapját képezheti. A nevelés során a globális tartalmak közé kell beleépítenünk társadalmunk sajátos értékrendjét. Mind az átfogó, mind a sajátos tartalmak feltárására iskolánkban számos lehetőség van. Megvalósítható részben a tantárgyi órákon keresztül, részben az osztályfőnöki órákon, részben iskolán kívüli foglalkozások rendezvények (pl. külföldi diákcsera-kapcsolatok) keretei között és a közösségi szolgálat során.

Megfelelő szociális szokások

Iskolai nevelésünk alapvető feladata kell hogy legyen a megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése. A tanulóknak el kell sajátítaniuk a szociális viselkedés, a közösségi élet alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság, a felelősség, a kötelesség szerepét, jelentőségét. E téren egyre fontosabbá válik az iskola életének belső szabályozása, a diákönkormányzat és az iskola kapcsolata, valamint az osztályfőnöki munka, ezen belül az osztályfőnök és a szülői ház kapcsolata.

Családi életre nevelés

A segítő életmódra nevelés körébe tartozik a családi életre nevelés is. Iskolánk fő célja, hogy a tanulók megismerjék a szilárd, kiegyensúlyozott, boldog családi élet kialakulásának, elsajátításának feltételeit, módjait, sokfajta akadályát, veszélyét. A családi életre nevelés fő terepe az osztályfőnöki óra.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A személyiségfejlesztés harmadik területe az egészséges és kulturált életmódra nevelés. Az egészséges életmód olyan aktivitás, amely a szervezet, a pszichikum szükségleteinek optimális kielégítését, működését szolgálja. Iskolánk nevelési feladata, hogy az oktatás tartalmából kikeresse, kiválassza azokat az ismereteket, amelyek alkalmasak lehetnek az egészséges és kulturált életmódra nevelés megvalósításához. Bizonyos szaktárgyi órák, de főleg az osztályfőnöki órák alkalmasak a meggyőzésre, a megbeszélésre, a vitára (pl. a dohányzás, az alkohol, a drog ártalmainak megbeszélésére, vagy a helyes táplálkozási szokások, életrend megvitatására). A gyakorlatiasabb megközelítést az iskolánkban bevezetett egészségügyi és sportnapok szolgálják, amikor is szakembereket, idegen előadókat is meghívunk. (Lsd. még a 4. fejezet.)

Mozgáskultúra fejlesztése

Az iskola alapvető feladata (amit nem csak a testnevelő tanároknak kell megoldania), hogy a tanulók mozgásszükségletéhez mindennap hozzájáruljon a spontán, szabad mozgás lehetőségével.

Az iskolai testnevelés és sport feladata, hogy a mozgásszükséglet kielégítésének örömét felhasználva, szívesen végzett testnevelési foglalkozásokkal, gyakori vetélkedőkkel, testnevelési és sportjátékokkal, majd a serdülőkorban a sportolás, a versenyek minél gazdagabb lehetőségeinek megszervezésével kialakítsa a rendszeres testedzés, sportolás, természetjárás, a harmonikus, esztétikus mozgás iránti igényt.

2.2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A hagyományosan kialakult iskolai közösségi formák fenntartása, fejlesztése pedagógiai feladat.

A közösségfejlesztés, a közösségi nevelés megjelenésének fő területei az osztályközösségek, az évfolyamközösségek, az iskolaközösség, valamint a szakirányú közösségek (a diákkörök, az énekkar és az iskolai sportkör szakosztályai).

Az osztályközösségek

Az osztályközösségek irányítója az osztályfőnök. Segítői az osztály-diákbizottság és a szülői munkaközösség. Az osztályközösségek feladata mindenekelőtt a tanulmányi munka segítése, az iskolai házirend betartása, valamint a tanítási órán kívüli tevékenység megszervezése. Az utóbbihoz tartoznak a közös tanulmányi kirándulások, a színházlátogatás, az iskola kulturális és sportéletében való részvétel.

Már hagyományos az osztályok vagy csoportok szereplése a karácsony előtti egész napos kulturális rendezvényen (ahová a szülők is meghívást kapnak), ún. Éneklő osztályok versenyén, valamint az azt követő gálaesten, ahol a legjobban szereplő osztályok a szülőknek adják elő műsorukat, a tavaszi egészségügyi és sportnapokon.

A nevelésnek, az osztályközösség kialakításának egyik legfontosabb szervezeti formája az osztályfőnöki óra. Az osztályfőnöki órák programtervezete a programunk helyi tanterveiben olvasható.

A két-három napos tanulmányi kirándulás mellett a hétfégi, egynapos kirándulások egyaránt szolgálják egymás jobb megismerését, a tanulók közötti kapcsolatteremtést, a szűkebb és tágabb környezet jobb megismerését, nem utolsó sorban a test és a lélek felüdülését. (Részletesen lsd. 3.2.3. fejezet.)

Az évfolyamközösségek

Az évfolyamközösségek alkalmi rendezvények, a szalagavató ünnepség és a ballagás idején végeznek közös munkát. Ezekon kívül a tanév többi részében az évfolyamokon belüli osztályrendezvények nyújtanak ismerkedési lehetőségeket az azonos korosztályok számára.

Az iskolaközösség

Az iskolai szintű rendezvények: a gólyanap, a diákbemutatók, a szalagavató, a ballagás, az Éneklő osztályok versenye, az április elsejéhez kötött fordított nap vagy a minden második évben meghirdetett Kossuth-vetélkedő.

Ezek a hagyományok az élményeken keresztül rendkívül nagy közösségmegtartó, közösségfejlesztő erővel rendelkeznek. Az iskolai évek alatt diákjaink ezt nem biztos, hogy mindannyian átérik, nem biztos, hogy tudatosan bennük, de az évek múlásával az iskola iránti vonzalom egyre erősödik. Szép tanúságai ennek az osztálytalálkozóknak, a régi énekkarosoknak, az öregdiákok visszajárása.

A szakirányú közösségek

A szakirányú közösségek közül a szaktárgyi diákkörök mellett a helytörténeti és az önképzőkör jellegű csoportoknak van közösségformáló szerepe. Különleges a biológia tárgyhoz kötődő erdei iskola és az elsősegélynyújtó képzés.

A rajzhoz, képzőművészetekhez kapcsolódó diákkör-kiállításokon is bemutatja alkotásait.

A fejlesztésben nagy lehetőségek vannak a környezetvédelem, ill. az irodalom terén.

A sporttevékenység, a sportversenyek, az egyesületi munka a közösségfejlesztés egyik legfontosabb és leglátványosabb területe. A régi nagy hagyományokat folytatva tanáraink többféle sportágban (labdajátékok, atlétika, triatlon stb.) segítik sikerélményhez a gyerekeket és érnek el országos szintű eredményeket is.

Negyven-ötven fős leánykarunk sikere már évtizedek óta az iskolai zenei képzés legnagyobb eredménye. Emellett a közösségfejlesztésnek, a közösségi nevelésnek is kiváló terepe.

2.2.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

a tanítási órákra való felkészülés,

- a tanulók dolgozatainak javítása,

- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályban.
- Segíti a tanulók közösségi szolgálatának szervezését, adminisztrációját

2.3. Az iskola tehetséggondozó, a tanulási problémák leküzdését, a társadalmi beilleszkedést, és a szociális hátrányok enyhítését, a tanulók esélyegyenlőségét segítő tevékenysége, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje:

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogalma a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket, e csoporton belül

- a) a sajátos nevelési igényű,
- b) a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,
- c) a kiemelten tehetséges gyermekeket foglalja magában.

a) Iskolánk nem kijelölt intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésére, ennek ellenére minden évben több ilyen tanuló van, akik minket választanak. Lehetőségeinkhez mérten segítjük ezen tanulók integrált nevelését és oktatását, sajnos szakember (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus stb.) nincs iskolánkban. Munkánkat utazó szakemberek tudnák segíteni, ez eddig nem működött. A Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján a tanulók számonkérése és egyes tantárgyakból az értékelés része vagy egésze alóli felmentésen túl az egyénre szabott, differenciált foglalkoztatással tudjuk segíteni ezeket a tanulóinkat, szoros együttműködve a szülőkkel. Az osztályfőnökök és az osztályban tanító tanárok segítségével optimális, támogató környezetet biztosítunk.

b) A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, aminek pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárásrendszer létezik. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ezután következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása. Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel. A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- konfliktusmegoldó stratégiák alkalmazásával;
- olyan tanár-diák kapcsolat kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételeivel.

c) A tehetséggondozást kiemelt feladatunknak tekintjük. Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra töreksenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoz-

tassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat. Ennek érdekében:

- a tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást;
- a közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra;
- egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét;
- a tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelő szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében a szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk;
- folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön;
- vállaljuk a versenyek területi, megyei fordulójának megrendezését, ezzel is támogatva saját tanulóinkat.

A nyolcosztályos képzés újra indításával (1993) Cegléd, és a vonzáskörzetében élő, tehetséges, az alsó tagozaton kiváló tanulmányi eredményt elért gyermekek számára biztosítunk lehetőséget arra, hogy 10-től 18 éves korukig azonos környezetben, egységes pedagógiai program szerint tanuljanak. A nyolcosztályos képzésben kiemelkedő szerepe van az idegen nyelvek oktatásának. Célunk, hogy idegen nyelv(ek)ből sikeres középfokú nyelvvizsgát és előrehozott érettségit tegyenek a tanulók.

A gimnázium négy- és ötévfolyamos osztályaiba is a tanulás iránt kellőképpen motivált, jó képességű, az általános iskolában 4-es, 5-ös tanulmányi átlagú, tehát a középfokú oktatáshoz megfelelő alapokkal rendelkező diákok kerülnek. A tanulási kudarc miatti lemorzsolódás, esetleg évfolyamisméltés minimális (évente legfeljebb 1-2 fő).

Iskolánkban ezért elsősorban az eredményesebb és hatékonyabb tanulási módszerekről, az önművelési lehetőségekről, az önálló ismeretszerzésről, a tanulási képesség fejlesztéséről kell gondoskodnunk. A fejlesztést szolgálják az osztályfőnöki órák tanulással, önműveléssel foglalkozó témakörei, valamint az informatika tantárgy a szellemi munka technikáját, a különböző információkeresési módszereket bemutató könyvtárismereti órái. Az egyes tantárgyak bevezető óráin is hangsúlyosan szerepel a tárgy tanulásához szükséges speciális módszerek és eszközök megismertetése.

Az iskola mindig kiemelt feladatként kezelte a különböző okokból szociálisan hátrányos helyzetű, szűkös anyagi háttérrel rendelkező, stb. tanulók segítségét.

A társadalmi különbségek enyhítését célozzák meg, de ugyanakkor a tehetséggondozást is szolgálják a következő tevékenységformák:

Tanulószoba: a 9-10. évfolyam tanulóiból igény szerint kialakított csoport(ok). Ezekben a csoportokban igény szerint elsősorban a bejáró diákok számára biztosítunk nyugodt tanulási feltételeket, lehetőség szerint úgy, hogy tantárgyi problémáikra szaktanároktól kapjanak segítséget.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett – a tanulók érdeklődése, igényei szerint tanórán kívüli foglalkozásokat szervez.

A társadalmi különbségek enyhítését célozzák meg, de ugyanakkor a tehetséggondozást is szolgálják a következő tevékenységformák:

Korrepetálás: célját tekintve kétféle korrepetálást tart az iskola.

A szintre hozó korrepetálás az iskola szakmai színvonalának elérésében segíti a tanulókat.

A tehetséggondozó korrepetálás a valamely tantárgyból kiemelkedő diákokat segíti az adott tantárgy mélyebb megismerésében, és a tantárgyi versenyekre való felkészülésre. A tehetséggondozáshoz tartoznak az egyetemi előkészítő foglalkozások is.

A korrepetáló csoportok szerveződhetnek tanulói és tanári kezdeményezésre is. A foglalkozások lehetnek rendszeresek, de lehetnek – igazgatói engedéllyel – alkalomszerűek is.

Diákkör: a diákok igényei alapján minden olyan tantárgyból vagy művészeti tevékenységből szervezhető, amelyre az iskola személyi és tárgyi feltételei lehetőséget adnak.

Énekkar: az iskola az énekkar számára hetente 1-4 óra próbát biztosít. Az énekkar rendelkezésére áll a díszterem, valamint két olyan terem, ahol szólópróbákat tarthatnak. Az énekkar tagjai lehetnek azok a gimnazista tanulók, akik a karvezető által szabott feltételeknek megfelelnek. Az iskola az énekkar számára rendszeres fellépési lehetőséget biztosít.

Könyvtárhasználat: az iskolai könyvtár az önképzés és a tehetséggondozás nélkülözhetetlen színtere, szolgáltatásaival - a tankönyvek kölcsönzésétől a számítógépes hálózatokhoz való hozzáférésig - segíti a társadalmi - művelődési hátrányok kiegyenlítését is.

Sporttevékenységek:

tömegsport: a mindennapos testnevelés lehetősége délutánonként 14.30-tól 16.00 óráig testnevelő tanári felügyelettel biztosított.

diáksportkör: megfelelő érdeklődés esetén az intézmény tanulói és tanárai sportszakosztályokat szerveznek. A szakosztályok célja a magas színvonalon végzett sportági munka biztosítása és a versenyeztetés megszervezése (lásd. 4.2.3. fejezet).

Fontosnak tartjuk, hogy a rászoruló diákok pénzügyi segítséget is kapjanak. Erről a gimnázium alapítványai gondoskodnak, de megragadunk minden egyéb támogatási lehetőséget: pályázatfigyelés, -írás, városi, megyei és országos támogatások megszerzése. A tankönyvtámogatás differenciált elosztási elvei szintén ezeknek a diákoknak nyújtanak segítséget.

2.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Rendkívül fontos, hogy a veszélyeztetett helyzetű gyermekeket felismerjük, követni tudjuk életútjukat és a bizalomra épülő, a személyiség jogokat tiszteletben tartó módon megelőző tevékenységet folytassunk. Esetenként a problémák orvoslásához a kortárs csoport és a Humán Szolgáltató Központ segítségét kérve járuljunk hozzá.

A gyermek- és ifjúságvédelmet szolgáló tevékenységformák:

- étkezési hozzájárulás,
- tankönyvtámogatás,
- táborozási, kirándulási költség-hozzájárulás megítélése,
- javaslatétel rendszeres gyermekvédelmi támogatásra,
- egészségügyi ellátás: az elsősegélynyújtás lehetőségét a titkárságon teremtettük meg,
- mentálhigiénés ellátás: kapcsolattartás segítő szakemberekkel (orvos, pszichológus, szociálpedagógus, iskolai védőnő), drogrevenüciós program megvalósítása (lsd. 6. sz. melléklet).

2.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzés, értékelés a nevelési-oktatási folyamat szerves része, ezért ugyanazon elveket kell érvényesíteni, mint a pedagógiai folyamatok más területein.

Folyamatosan, rendszeresen össze kell vetni a tanulók fejlődéséről nyert adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott követelményekkel. Az ellenőrzés nem szorítkozhat csupán az ismeretek, készségek értékelésére. A nevelésközpontúság a tanulók képességeinek, magatartásának, egész személyiségének folyamatos értékelését igényli.

A tanulói teljesítmény mérése, értékelésének alapelveit, követelményeit, formáit, a kompeten-
ciamérés eredményét a tantestület évente az országos eredmény megjelenése után tantestületi
értekezleten elemzi, és ha kell, megteszi a szükséges intézkedéseket.

2.5.1. A tanulói teljesítmény mérése, értékelése

2.5.1.1. Az értékelés alapelvei

Az értékelés legyen:

- személyre szóló;
- fejlesztő, ösztönző jellegű;
- folyamatos;
- objektív;
- az iskolai (munkaközösségi) követelményrendszerre épülő.

Az értékelés biztosítsa a szóbeli és az írásbeli értékelés egészséges arányát.

Az értékelés félelemmentes légkörben történjen.

Az értékelés nem lehet fegyelmező jellegű.

2.5.1.2. Az értékelés követelményei:

- a továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, tör-
vények ismerete, értelmezése;
- az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrzése;
- az oktatás eredményeként kialakult képességek ellenőrzése;
- a továbbhaladás feltételeként a kerettanterv minimum követelményeinek teljesítése.

2.5.1.3. A számonkérés formái

Szóbeli számonkérés – a tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló
feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.

Írásbeli számonkérés – a tananyag elsajátításának, a tanulói teljesítmény objektív mérésének
és dokumentálásnak eszköze. Bizonyos esetekben kiváltja a szóbeli feleleteket, illetve főleg a
számítási feladatok megoldásában, ábrázolásában elért gyakorlottságot ellenőrzi.

Az írásbeli számonkérés dolgozattípusai: nagydolgozat, idegen nyelvekből lecke záró dolgo-
zat, röpdolgozat.

Nagydolgozat egy-egy nagyobb tananyag egység zárásaként, előre tervezetten megíratott
dolgozat, amely ellenőrzi a továbbhaladás feltételeinek teljesülését.

Lecke záró dolgozat: 5-10 tanítási óra anyagát lezáró dolgozat.

Röpdolgozat általában egy rövidebb anyagrész írásban, egy tanórán belül történő számon-
kérése.

Dolgozatíratás ideje

A nagydolgozat megírásának időpontját a számonkérés előtt egy héttel be kell jelenteni az
osztálynak (tanulócsoportnak).

A többi dolgozatot nem kell előre jelezni.

Az osztályozó konferencia előtt egy héttel nagydolgozat nem íratható.

Egy napon egy tanulócsoportban nagydolgozatból maximálisan 2 íratható.

Gyakorlati számonkérés – a kísérletek, mérések elvégzésében, a készségtantárgyak ismeretei-
nek mérése azokban a témakörökben, amelyekben a tanulónak megfelelő lehetősége volt gya-
korlásra.

2.5.2. Értékelés és minősítés

A szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és a mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket. Az ismertetést írásban dokumentálni kell.

2.5.2.1. Tantárgyak

A tanév folyamán a tanulók teljesítményét folyamatosan értékelni kell. Az érdemjegyeket a naplóban a beosztásnak megfelelően havi bontásban kell beírni.

Egy – egy nagyobb tananyag-egység lezárása nagydolgozattal történik, amelynek érdemjegyét a naplóban pirossal kell jelezni, és a félévi / év végi osztályzat megállapításánál nagyobb súlyal kell figyelembe venni.

A készségi tárgyak jegyeinek kialakítása a tantárgyak jellegéből adódó számonkérési formák alapján történik.

A nagydolgozatok száma a heti legalább kétórás tantárgy esetében évente nem lehet kevesebb kettőnél. A nagydolgozatok megírása minden tanuló számára kötelező. Mulasztás esetén a szaktanár a tanulót kötelezheti a dolgozat pótlólagos megírására.

A számonkérés formájától függetlenül (röp-, elektronikus stb.) minden dolgozatot 10 munkanapon belül ki kell javítani. Az eredmények ismertetésekor az elbírálás szempontjait is közölni kell a tanulókkal.

Egy dolgozatra csak egy osztályzat adható. Ez alól kivétel a magyar dolgozat, ahol az irodalmi és nyelvtani ismereteket külön kell értékelni.

Minden dolgozatot a tanuló kezébe kell adni. Ajánlatos főleg a kisgimnazistáknál ezeket hazaküldeni, hogy a szülő is lássa a tanuló munkáját.

A nagydolgozatokat 1 évig meg kell őrizni. Amennyiben a szülő kéri, az iskolában őrzött dolgozatokat – a szaktanárral előzetesen egyeztetett időpontban – megtekintheti.

A szaktanár az érdemjegyeket köteles beírni az osztálynaplóba.

A tanuló félévkor/évvégén csak akkor osztályozható, ha a lentebb meghatározott számú érdemjeggyel rendelkezik.

Érdemjegyet kaphat a tanuló:

- szóbeli feleletre,
- írásbeli munkára (röpdolgozat, esszé, házi dolgozat, lecke záró dolgozat, nagydolgozat),
- önálló kiselőadásra,
- tanórai munkára,
- kimagasló tanórán kívüli tevékenységre: pl. tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvétel, szakköri munka.

Azon tantárgyakból, amelyekből kötelező a szóbeli érettségi, minden diákot évente, csoportbontás esetén félévente legalább egyszer, a tanórán szóbeli felelet alapján is értékelni kell. A szóbeli feleleteket a felelet elhangzása után értékelni és indokolni kell.

A kötelező érettségi tárgyakból évente legalább annyi nagydolgozatot kell íratni, mint az általános tantervű osztályokban a heti óraszám, de ez nem lehet kevesebb 2-nél. A többi tárgyból is (kivéve a készségi tárgyakat) félévente legalább egy nagydolgozatot kell íratni.

Az osztályozó értekezleteket megelőző utolsó öt munkanapon féléves vagy éves anyagból dolgozatot íratni, vagy beszámoltatni kizárólag a tanuló kérésére lehet. A tanár joga eldönteni, hogy ad-e lehetőséget erre a beszámolóra.

Javító dolgozat íratása a szaktanár belátásától függ, ez csupán lehetőség a tanuló számára. Ugyancsak a szaktanár dönti el, hogy az eredeti jegyet továbbra is beszámítja-e. Ezzel kapcsolatos álláspontját év elején közli a diákokkal

A jegyek minimális száma félévenként legalább annyi, amennyi az adott tantárgyból a heti óraszám, de egyetlen tantárgy esetén sem lehet kevesebb 2-nél, s ügyelni kell a jegyek időarányos eloszlására.

A tanulói teljesítményt félévkor és év végén tantárgyanként - függetlenül a tantárgyat oktató tanárok számától - egy-egy osztályzattal minősítjük. Év végén az egész évi teljesítményt értékeljük. Az osztályzat meghatározása az érdemjegyek súlyozott átlagából történik. Az értékelést a hagyományos ötfokozatú skálával végezzük: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A törvényben előírtaktól eltérő osztályzat (pl. törtjegy) nem adható.

A tanulók év végi osztályzatait a nevelőtestület áttekinti, dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Vitás esetekben (ha a tanuló év végi osztályzata jelentősen eltér az év közben tapasztalt előmeneteltől) a nevelőtestület felkéri az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást döntésének okairól, indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, de a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az év végi osztályzatot az évközi eredmények alapján a tanuló javára módosíthatja. Vizsgán kapott osztályzatot a tantestület nem változtathat meg.

A félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi a bizonyítványba kerül.

2.5.2.2. Modulok

Az önálló tantárgyként tanított modulokat a tantárgyakhoz hasonlóan osztályozzuk.

A valamely tantárggyal összevontan oktatott modulok anyagának elsajátítását a "befogadó" tárgyon belül, az óraszámnak/tananyagának megfelelő számú, témajeggyel értékeljük.

A modulok minősítése megegyezik az önálló tantárgyaknál leírtakkal.

2.5.2.3. Egyéb értékelési formák

Tánc és dráma – a tanuló teljesítményét osztályzattal nem értékeljük. Az ellenőrző ill. a bizonyítvány megfelelő rovatába a „részt vett” kifejezést írjuk be.

Osztályfőnöki óra - nem értékeljük külön osztályzattal a tanulók teljesítményét, az órai aktivitást a magatartás jegy kialakításánál vesszük figyelembe. A tantárgyat az ellenőrzőbe ill. a bizonyítványba sem írjuk be.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette, vagyis egyetlen tantárgyból sincs elégtelen osztályzata, ahol pedig teljesítményét nem osztályzattal értékeljük, ott a „részt vett” vagy „megfelelt” minősítést szerezte.

2.5.2.4. Vizsgarendszer

A gimnáziumunkba jelentkezőknek minden tagozaton felvételi vizsgát kell tenni. Részletes leírását ld. a Tanulói jogviszony létesítésének feltételei c. fejezetben (6.2.)

Az ellenőrzés, értékelés kiemelkedő formái a félévi és év végi vizsgák.

1994-ben vezettük be a házi vizsgarendszert, amelynek egy része kötelezően bevezetendő volt (a nyolcosztályos képzésben), más részét pedig önálló kezdeményezésre alakítottuk ki (a négyosztályos képzésben). A vizsgák célja, hogy a tanulók bizottság előtt kapjanak lehetőséget több év anyagából való számadásra. Itt megtapasztalhatják, milyen egy vizsga légköre, megtanulhatják, hogyan kell viselkedni, több témából felkészülni, hogyan kell tételt kidolgozni. Tehát mind lelkileg, mind gyakorlatilag felkészülhetnek az érettségi vizsgára.

A házi vizsga a kötelező érettségi tantárgyakból áll. A vizsgáztatás lehetőséget teremt az azonos szakos kollegák követelményrendszerének összehasonlítására is.

A vizsgán kapott érdemjegyet a nagydolgozattal egyenértékű jegyként kell az év végi osztályzatok kialakításánál figyelembe venni.

A nyolcosztályos képzésben a 8. osztály befejezése utáni kisérettségi és a tantárgyi záróvizsgák szelekciós feladatot is betölthetnek: ha a tanuló a vizsgán a tantárgyi követelményeket nem teljesíti, akkor a vizsgabizottság a tanulót a négyosztályos képzésbe irányíthatja.

Tanulmányok alatti vizsgák

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

1. Vizsgák típusa:

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól;
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- c) a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

2. Vizsgák ideje:

Javító vizsgák: A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Különbözeti vizsgák: A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni, osztályozó, különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgák: Egy osztályozó vizsga – a 20/2012. EMMI rendelet 64.§(2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

Előrehozott érettségi esetén az

- őszi vizsgaidőszak: szeptember 3. hetétől október 2. hetéig tart.
- tavaszi vizsgaidőszak: február, március, április 1-2. hete

3. Vizsgára jelentkezés:

Az osztályozó és különbözeti vizsga letételének engedélyezését a tanuló az igazgatónak címzett kérvénnyel és a titkárságon beszerezhető jelentkezési lapon kérheti.

A kérvény beadásának határideje: előrehozott érettségi esetén: augusztus 15.; január 15. (ha ezek a napok iskola- vagy munkaszüneti napra esnek, az azokat követő első tanítási napon). Az osztályozó vizsgára benyújtott kérelemről a jelentkezési határidőt követően 2 héten belül dönt az igazgató. A döntésről e-mailben értesíti a tanulókat. Az igazgató az engedélyezés után továbbítja a kérvényt a vizsgákat szervező igazgatóhelyettes részére, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről.

4. Vizsgák előkészítése:

A javító, különbözeti és osztályozó vizsgák beosztását a vizsgát szervező igazgatóhelyettes készíti el. Az igazgatóhelyettes az érintett tanulókat tájékoztatja a vizsga helyéről és időpontjáról (iskola honlap, hirdetőtábla). Ezzel egy időben a vizsgabeosztást a tanári szobában is közzé teszi. A szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat, tételeket. A vizsgabizottságokat az igazgató jelöli ki. A vizsgabizottság legalább három tagú, ha lehetőség van rá, legalább két olyan pedagógust kell, kijelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

5. Vizsgák lebonyolítása:

Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló több évfolyam anyagából is tehet osztályozó vizsgát, de minden évfolyam anyagából külön írásbeli – szóbeli vizsgát kell tennie a követelményeknek megfelelően, melyet külön dokumentálni kell.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéseért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.

A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, szükség esetén a naplóba.

Adott tanév bármely vizsgaidőszakában letett osztályozó vizsgát (pl. előrehozott érettségi miatt) a bizonyítványban az utolsó lezárt tanév jegyzet rovatában kell záradékolni, mivel ez a folyó tanév vége és értékelése előtt megszerzett eredmény.

A vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár az irattárba helyezi és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzéséről.

6. Vizsgák követelményrendszere:

A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógia program, Helyi tanterv alapján. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát. Azon osztályozó vizsgák esetében, amikor a jelentkező az I. félév végén tanulmányi munkája alapján osztályzatot kapott, a II. félév anyagából kell vizsgát tennie (ez utóbbi a 20/2012. EMMI rendelet 64.§ (2) bekezdés b) pontja esetén).

A követelményrendszer egységes, független a letenni kívánt vizsga fajtájától.

A követelmények írásbeli, szóbeli, esetleg gyakorlati részből állnak.

7. Vizsgázás módja:

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák minden alkalommal írásbeli és szóbeli részből állnak. Testnevelés tantárgy esetében az írásbeli helyett gyakorlati vizsgát tesznek a tanulók. Az írásbeli vizsga időtartama 60 perc. A szóbeli vizsga időtartama 10 perc (magyar nyelv és irodalom esetén 15 perc).

8. Érdemjegyek megállapítása:

Az érdemjegyek megállapításánál a szóbeli és írásbeli vizsgarészek arányát (%-t) a munkaközösségek határozzák meg. A már megkezdett tanév lezárásához szükséges osztályozó vizsga jegye és a tanév során szerzett többi osztályzat alapján kell megállapítani az év végi érdemjegyet. Azokon az évfolyamokon, ahol a tanuló a követelményeket osztályozó vizsgával teljesíti, az osztályozóvizsgán szerzett jegy a tanuló tanév végi érdemjegyének minősül, ezt a vizsgázó már nem javíthatja.

9. Jelentkezési lap az osztályozó és különbözeti vizsgára:

Lásd Házirend 7. sz. melléklet

2.5.3. Magatartás és szorgalom értékelése

A tanulói magatartás és szorgalom rendszeres értékelése is fontos, itt a házirendben megfogalmazott kötelezettségek teljesítését, a közösségben és a közösségért végzett munkát kell figyelembe venni: félévkor és a tanév végén kell értékelni. A “végső” minősítésről félévenként, az osztályozó konferencián, az osztályokban tanító tanárok testülete az igazgató elnöklétével dönt.

Az egyes tanulók minősítését az osztályfőnök terjeszti elő, az osztályozó értekezleten. Előtte megbeszéli a minősítést az osztállyal vagy az osztály diákönkormányzatának vezetőivel.

Minősítései: magatartás - példás, jó, változó, rossz; szorgalom – példás, jó, változó, hanyag.

A magatartásjegyek kialakításának szempontjai

A minősítések kialakításakor - példás, jó, változó rossz - figyelembe kell venni a tanulók viselkedésének javuló tendenciáját.

Példás minősítést kaphat az a tanuló,

- aki a tanórán aktivitásával lehetőség szerint segíti a tanár munkáját, pontos, megbízható, udvarias, segítőkész, munkafegyelme, viselkedése kifogástalan.
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása
- egyik szaktanárnak sincs súlyosabb kifogása a magatartása ellen
- maximum 2 késése van
- ha társai és közössége érdekében vállal feladatokat
- egyéb kötelességeit is példásan ellátja
- társaihoz való viszonya jó, munkájával, véleményével segíti a feladatok megoldását
- iskolai és iskolán kívüli magatartása elismerésre méltó, rendszeretete példás

Jó minősítést kaphat az a tanuló,

- akinek egy igazolatlan órája van vagy csak egy szaktanári beírással vagy egy osztályfőnöki figyelmeztetéssel rendelkezik
- ha kötelességeit teljesíti, a rábízott feladatokat hiánytalanul elvégzi
- társaihoz való viszonya jó
- iskolai és iskolán kívüli magatartása megfelelő
- a viselkedésében előforduló kisebb hiányosságokat igyekszik kijavítani.

Változó minősítést kaphat az a tanuló,

- aki fegyelmi eljárásban még nem részesült, de a szaktanári beíráson kívül egyéb fegyelmező büntetést kapott
- ha figyelmen kívül hagyja közösségének feladatait
- saját kötelességeit csak részben teljesíti
- iskolai és iskolán kívüli magatartásával kapcsolatban kifogások merülnek fel
- viselkedésének hiányosságaira figyelmeztetni kell, erről az ellenőrzőn, tájékoztató füzetben keresztül a szülők értesítést is kapnak

Rossz minősítést kaphat az a tanuló,

- akinek legalább 10 igazolatlan órája van.
- aki súlyos – akár iskolán kívüli, akár belüli – fegyelmi vétségei miatt fegyelmi eljárásban és fegyelmi büntetésben részesült.
- aki kirívó viselkedésével akadályozza a tanár munkáját, veszélyezteti társai erkölcsi és szellemi fejlődését.
- ha hanyag munkájával és fegyelmezetlenkedéseivel közössége fejlődését súlyosan hátráltatja, társainak rossz példát mutat
- viselkedésének hiányosságaira több alkalommal is figyelmeztetni kell, erről az ellenőrzőn, tájékoztató füzetben keresztül a szülők értesítést is kapnak

Az igazolatlan órák beszámítása a fegyelmezői, ill. a fegyelmi eljárásokba:

1-2 igazolatlan óra: osztályfőnöki figyelmeztetés,

3-5 igazolatlan óra: osztályfőnöki intés,

6 igazolatlan óra: igazgatói figyelmeztetés,

7-30 igazolatlan óra: igazgatói intés,

30 feletti igazolatlan óra: nem tanköteles tanulót törölni kell a névsorból.

A magatartás erkölcsi, emberi vonatkozású összetevői az értékeléskor külön hangsúllyal szerepelnek. Alapvetően három kategóriába sorolhatók a diákok azon tevékenységei, amelyek a nevelés szempontjából rendkívül fontosak, ezért minden kollégától megkülönböztetett figyelmet érdemelnek.

Aktivitás: DÖK, énekkar, sportkör, rendezvények, táborok, stb.

Kreativitás: tanulmányi versenyek, diákköri munka, kiállítások, irodalmi, zenei műsorok, diákszínpad, iskolaújság, iskolarádió, stb.

Tanítási időn kívüli vállalások.

- iskolán belül: pl. korrepetálás, patronálás, takarítás (szertárakban, osztályokban, iskola környékén) könyvtári munka,

- iskolán kívül: pl. hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, egyedülálló idős emberek segítése.

Ezek értékelése az alábbi módon történhet:

- az osztályközösség előtt: szóbeli, írásbeli osztályfőnöki és igazgatói dicséret,

- az iskolaközösség előtt: kiemelkedő esetekben az igazgató által.

Ha a tanuló a fent említett tevékenységi formák valamelyikében kiemelkedő, írásbeli dicséretet kaphat az ellenőrzőjébe vagy a bizonyítványába. A dicséret szintjei: osztályfőnöki, igazgatói, tantestületi.

A szülőt, ha a tanuló magatartása kifogásolható, írásban (ellenőrző) vagy szóban (telefon, személyes találkozó) tájékoztatjuk. Célszerű a szóbeli tájékoztatás tényét dokumentálni a naplóban.

A szorgalomjegyek kialakításának szempontjai

Erről is, mint a magatartásról, az osztályban tanító tanárok testülete dönt.

A szorgalomjegy a képesség és az eredmény összhangját mutatja, figyelembe véve a tanulmányi munkát segítő és gátló tényezőket.

Példás a tanuló szorgalma, ha kötelességeit rendszeresen teljesíti, a tanítási órákra pontosan felkészül, tudását önműveléssel is fejleszti. A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, teljesítménye képességeihez és otthoni körülményeihez képest kiemelkedő. Az országos versenyen elért minősített eredmény alapján is példás a szorgalma, amennyiben a többi tantárgy tanulását nem hanyagolja el. Nem lehet példás a szorgalom, ha a tanuló valamely tantárgyból elégséges (2) osztályzatot ért el.

Jó a tanuló szorgalma, ha kötelezettségeit teljesíti, teljesítménye képességeihez és otthoni körülményeihez képest egyenletes színvonalú, megbízható. Többet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken való részvételt önként nem vállal, de megbízatásait teljesíti.

Ha a tanuló érdemjegyeinek fele legfeljebb közepes, szorgalma legfeljebb jó lehet.

Változó a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkája nem egyenletes, csak időnként mutat törekvést, feladatai elvégzésére figyelmeztetni kell, képességeihez mérten teljesítménye ingadozó. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányos, vagy nincs kész.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten teljesítménye alacsony színvonalú, kötelességeit gyakran elmulasztja, munkája megbízhatatlan, többször figyelmeztetni kell feladatai elvégzésére. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányos, taneszközei rendetlenek. Amennyiben valamely tárgyból elégtelen (1) érdemjegyet szerzett, szorgalma hanyag.

A magatartás és a szorgalom elbírálása természetesen nem lehet mechanikus, a dicséreteket és az elmarasztalásokat együtt kell figyelembe venni.

A félévi/év végi osztályozó konferenciák előtt egy osztályfőnöki órán az osztályfőnök beszélje meg a tanulókkal a szempontokat. Adjon módot az osztály tanulóinak, hogy kifejthessék véleményüket saját magatartásukkal és az osztály egészének megítélésével kapcsolatban. A tanulók önértékelését vesse össze az osztályt tanító szaktanároktól kért véleményekkel, majd ezek után döntsön az általa javasolt minősítésekről, amelyeket az osztályozó konferencia elé terjeszt. Ha a konferencián a szaktanárok javaslatára módosul valamelyik minősítés, akkor a változást és annak okát tudassa az osztállyal a következő osztályfőnöki órán. Az osztály általános értékelését a legközelebbi szülői értekezleten is ismertetni kell.

2.6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A minimális eszközök jegyzékét A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza. Iskolánk rendelkezik a mellékletben meghatározott helyiségekkel és eszközökkel.

A minőségi oktató-nevelő munkához azonban a minimális felszerelésen (**2. sz. melléklet**) kívül még szükségesek tantárgyanként meghatározott eszközök, amelyek beszerzése, fejlesztése és karbantartása folyamatos feladat.

2.7. A szülő, a tanuló, és a pedagógusok együttműködésének formái és az iskola kapcsolatrendszere

Az iskola hatékony kapcsolatokat alakított ki a tanulók szüleivel. Évente rendszeresen sor kerül szülői értekezletekre, fogadó órákra és az iskolai szülői munkaközösség összejöveteleire. A nyitott iskola elvét valljuk: a gyermeküket érintő problémákkal a szülők a felsoroltakon kívül is bátran fordulhatnak az iskolához. A családokkal személyes kapcsolatot tartanak az osztályfőnökök, szükség esetén akár családlátogatás formájában. Sok segítséget kapunk a szülőktől erkölcsi és anyagi vonatkozásban is.

Az intézményben folyó munkáról, a programokról, az iskolával szemben támasztott elvárásokról kérdőíves formában kérjük ki a szülők és a tanulók véleményét.

A legfontosabb együttműködő partnerünk a tanulóifjúság. Az iskolában a diákönkormányzatot a diákság demokratikus úton választja. A diákönkormányzat működését az Oktatási törvény határozza meg. A diákönkormányzatot a tantestületből választott tanár(ok) segíti(k). A diákönkormányzat önálló jogi személy, élén a demokratikusan megválasztott elnökkel. A tanulókat érintő kérdésekről a diákönkormányzat vezetőit rendszeresen tájékoztatjuk és meghallgatjuk véleményüket.

A diákság és a pedagógusok kapcsolatának fontos eseménye az évente kétszer megtartott, a teljes tanulói közösséget érintő Diákforum.

Az iskola kapcsolatrendszere

A gimnáziumi képzés, nevelés-oktatás szervesen illeszkedik a város és a tágabb környezete oktatási rendszerébe, és természetesen a társadalmi szerkezetébe. A százéves hagyományokkal rendelkező iskolánk ennek megfelelően alakította és alakítja ma is külső kapcsolatait, melyek a következő fontos területeken működnek:

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

Cegléd Önkormányzati Hivatala:

- Képviselőtestület
- Humán Iroda
- Humán és Pénzügyi Iroda
- Jegyzői Gyámhatóság

A városban működő közművelődési intézmények:

- Kossuth Művelődési Központ és Könyvtár
- Kossuth Múzeum
- Városi Sportcsarnok

A szülői ház:

- Iskolaszék
- ISzSz
- Fogadóórák, szülői értekezletek

Általános iskolák:

- beiskolázási szülői értekezletek tartása a helyi és a környékbeli iskolákban
- nyílt napok a gimnáziumban

Középfokú intézmények:

- Dózsa György Kollégium: a kollégista tanulók figyelemmel kísérése, óraadók cseréje
- egymás rendezvényeinek segítése, látogatása

Felsőfokú oktatási intézmények:

- a továbbtanulással kapcsolatos információk figyelése
- nyílt napok látogatása
- egyetemi, főiskolai képviselők személyes tájékoztatói

Külföldi kapcsolatok:

- Csíkszereda Nagy István Művészeti Líceum (Erdély - Románia)
- Dachau Ignaz Taschner Gimnázium (Németország)
- Sint Niklaas, Berkenboom humaniora (Belgium)

Egyéb kapcsolatok:

- Fővárosi Pedagógiai Intézet
- Iskola orvosi és védőnői szolgálat
- Ceglédi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Központ Családsegítő Szolgálat
- Cegléd Város Gyámhivatala
- Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó (referencia iskolai megállapodás)
- Könyvtárellátóval és egyéb tankönyvkiadók
- Helyi médiák (tv, rádió, újság)
- Ceglédi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Központ
- iskolát támogató alapítványok
- történelmi egyházak
- a Magyar Diáksport Szövetség

2.8. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek másik színtere az évente 2 alkalommal összehívott diákközgyűlés, amelyet a Házirend szabályoz.

3. A gimnázium környezeti nevelési programja

3.1. A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. A környezeti nevelés tartalma világszerte kiszélesedett, ma már a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. A környezeti ismeretek önmagukban nem elegendőek. Környezettudatosan azok a személyek élnek, akik – azon túl, hogy pontos ismereteik vannak a környezetről – képesek a környezetvédelmi célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében. Ezért az ismeretanyag pusztán átadásán túl át kell alakítanunk tanítványaink gondolkodásmódját, meg kell alapoznunk környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, ki kell fejlesztenünk bennük a testi-lelki egészségre való igényt.

Erre irányulnak a környezeti nevelés általános célkitűzései:

- Rendszerszemléletre nevelés
- Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
- A globális összefüggések megértése
- A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

- A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése
- A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

Környezeti nevelési programunkban az általános és a helyi sajátosságokat tükröző célkitűzések egyaránt megjelennek.

A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként lehetséges az előrehaladás.

Iskolánkban már hagyománnyá vált az erdei iskola, valamint az egészségügyi és sportnap megszervezése. Különböző környezetvédelmi témájú versenyeken, pályázatokon veszünk részt. A diákoknak szabad idejükben lehetőségük van kerékpártúrázásra, kirándulásra, teljesítménytúrázásra, iskolán kívüli sportolásra is. Egyre több a gyűjtőakció: papír-, alumíniumdoboz-, használt szárazelem-gyűjtés. Áttértünk az osztálytermi rendszerre, így sokat szépültek a tantermek.

A továbblépés elengedhetetlen feltétele, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. Az iskola tanárainak feladata, hogy környezettudatos magatartásukkal, munkájukkal példát mutassanak a tanulók számára. A kollégáknak, a munkaközösségeknek a cél érdekében együtt kell működniük. Fontos a szülőkkal, a környezeti neveléssel is foglalkozó intézményekkel és a civil szervezetekkel való kooperálás is.

3.2. A környezeti nevelést segítő lehetőségek az iskolai élet különböző területein

3.2.1. Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti neveléssel kapcsolatos témák, tevékenységformák megjelennek a különböző tantárgyak tanterveiben és tanítási programjaiban. A részletes, tantárgyakra bontott feladatokat és célkitűzéseket a **3. sz. melléklet** tartalmazza.

3.2.2. Környezeti nevelés a tanórán kívül

Szakkörök

A tanulói igényeknek megfelelően elsősegélynyújtó, humánbiológia szakkör stb. indul, amelyek elsősorban az ember oldaláról közelítik meg a környezeti nevelési kérdéseket.

Könyvtár

A tanulók számára a környezetvédelmi, környezeti nevelési témában a legfrissebb információkhoz való hozzáférést teszik lehetővé az iskolai könyvtárban kiemelt helyen („zöld polcon”) gyűjtött szóróanyagok, brosrák.

Jeles napok

Három jeles napra évente váltva tervezünk programokat.

- április 22. Föld Napja: Az iskolánkban már több éve sikeresen kerül lebonyolításra az egészségügyi és sportnap, ez bővíthető környezetnevelési vonatkozásokkal.
- szeptember 23. Takarítási Világnap
- október 31. vagy október utolsó munkanapja: Takarékosági Világnap

A világnapokkal kapcsolatban faliújság, és más információs anyag is készül, amelyek elkészítése elsősorban az osztályok környezetvédelmi felelőseinek a feladata.

Vetélkedők és pályázatok

A fenti jeles napokhoz igazodva tanulóinak részére pályázatokat írunk ki, vetélkedőket szervezünk, valamint ösztönözzük diákjainkat más iskolák, szervezetek által meghirdetett környezetvédelmi pályázatokon való részvételre.

Országosan vagy regionálisan meghirdetett versenyek

Az iskolai tehetséggondozás jelentős színtere a versenyeztetés. Több környezeti neveléssel kapcsolatos versenyen indul(hat)nak a tanulók: Kaán Károly-, Herman Ottó-, Kitaibel Pál-Biológiaverseny, Teleki Pál Földrajzverseny, Hevesy György Kémiaverseny, OKTV, stb.

Környezetnevelési akciók

Az iskolában szelektíven gyűjtjük a papírt, a szárazzelemet, az alumínium dobozt. A műanyag üdítősüvegeket, valamint a használt veszélyes vegyszereket, festékeket is külön kell gyűjteni, majd el kell szállíttatni!

Az osztályok heti váltásban környezetnevelési feladatokat látnak el (pl. szemétszedés az udvaron).

3.2.3. Tanulmányi kirándulások és az erdei iskola

Tanulmányi kirándulások

A gimnáziumi oktatás-nevelés régi hagyománya az évente osztályonként, általában május utolsó hetében megszervezett, 2-3 napos tanulmányi kirándulás.

A több napos tanulmányi kirándulások mellett pedagógiailag indokolt az egy/fél napos kirándulások szervezése is, amelyek úti célja Cegléd és környéke, valamint a jó közlekedési adottságokat kihasználva a főváros, Budapest.

A tanulmányi kirándulások célja, a pedagógiai program célkitűzéseivel összhangban, hazánk tájainak és kulturális örökségének megismertetése és az osztályok közösségi életének fejlesztése.

A tanulmányi kirándulások szervesen kapcsolódnak a történelem és társadalomismeret, a földünk és környezetünk, a magyar irodalom, és a művészeti tárgyak tartalmához, nélkülözhetetlen feltételei a helyi tantervekben megfogalmazott tantárgyi követelmények teljesítésének.

Ezért, ha a gimnázium fenntartója az iskola éves költségvetésében a tanulmányi kirándulások szervezéséhez szükséges pénzügyi fedezetet biztosítja, akkor a Pedagógiai programunk **4 sz. mellékletében** javasolt tanulmányi kirándulásokért az iskola nem kér a szülőktől hozzájárulást. A kirándulást szervező tanárok a programtól eltérhetnek, de ebben az esetben a többletköltségeket a szülőknél kell megtéríteni.

A tematikában megjelölhető napi három múzeum, kiállítóhely megtekintése, amelynek belépőjegyét szintén az iskola finanszírozza.

Ha a fenntartó nem biztosít a kirándulásokra fedezetet, akkor is lehet kirándulást szervezni, de annak minden költségét a szülőkkel előre egyeztetni kell!

Az osztálykirándulás tervezetét írásban kell leadni az igazgatóhelyettesnek, figyelembe kell venni a tanulók érdeklődését, az elérendő pedagógiai célt, a szülők véleményét. A kirándulási tervezetet szerepeltetni kell az osztályfőnöki tanmenetben, a tanulókat erre fel kell készíteni, lebonyolításuk után pedig értékelni kell a tapasztalatokat. A tanulmányi kiránduláson a tanuló részvétele kötelező, azonban az osztályfőnök indokolt esetben felmentést is adhat.

A tanulmányi kirándulások szervezésének és lebonyolításának részletkérdéseivel a gimnázium Szervezeti és működési szabályzata és a Házi rendje foglalkozik.

Erdei iskola

Iskolánk hagyományainak megfelelően a 14 év alatti tanulók, leginkább a 6. osztály egy tanítási hetet erdei iskolában töltenek.

Az erdei iskolát legfőbb jellemzői:

- a tanév egy előre tervezett szakasza, a tantervben évről- évre megjelenő nevelési feladat
- időtartama több nap, túlnyomórészt hétköznapra esik
- résztvevői: egy egész osztály (lehetőség szerint teljes létszámmal), az osztályfőnök és egy, az osztályfőnök által választott, az osztályt tanító pedagógus (aki esetleg erdei iskolai szakmai tapasztalattal rendelkezik)
- helyszíne: a lehetőség szerint a lakóhelytől jelentősen eltérő természeti környezet, a szállás egyszerű tábori/ turista körülmények között (pl. kulcsosház)
- a lebonyolításhoz alapos helyismeret szükséges, fel kell venni a kapcsolatot a helyi nemzeti park, ill. természetvédelmi terület munkatársaival
- főként projektmódszerrel dolgozik

3.3. Az iskola mint környezetbarát milió

Az iskola udvara

A kellemes, szép kinti környezet élményét szeretnénk elmélyíteni azzal, hogy az iskola udvarán padokat állítunk fel, különböző növényeket ültetünk. Itt lehetőség nyílna arra is, hogy a szabadban tartsunk egyes tanórákat. A növények gondozása az öko-szakkör és az adott héten éppen felelős osztály feladata lenne.

Az osztálytermek tisztasága, rendje

A tantermek díszítését, otthonosabbá tételét tovább folytatjuk, lehetőség szerint élősarkot hozunk létre, aminek kialakítása és gondozása az osztályból választott környezetvédelmi felelősök feladata. A Takarítási Világnapon versenyt szervezünk az osztályok között, hogy melyikük tudja szebben kitakarítani, hangulatosabbá tenni termét.

Az iskola belső „képe”

A gimnázium impozáns épülete adott, ezt kell minél tisztábban tartani és felújítani meghatározott időközönként. A környezetvédelmi felelősök a folyosón felügyelő tanárnak is segítenek, hogy csökkenjen a szemetelés.

Az iskola környezetgazdálkodása

A fenntarthatóság biztosításának egy nagyon fontos eszköze a takarékoság. Ezért választottuk a számtalan jeles nap közül a Takarékosági Világnapot is, amin különböző programokat szervez az iskola. Lényeges, hogy diákjainkban és kollégáinkban is tudatosítsuk, hogy kis odafigyeléssel, minimális erőfeszítéssel is – ha apránként is – de hosszú távon sokat takaríthatunk meg. (Árammal, fűtéssel, vízzel, papírral való takarékoskodás) Terveink között szerepel például, hogy a lehetőségekhez mérten energiatakarékos égőkre cseréljük a régieket, illetve hogy a tanáriban a dolgozóasztalokra olvasólámpákat állítunk. A már használhatatlan fénymásológépek hulladékokat és a régi dolgozóasztalokat külön gyűjtjük. A fénymásológépnél kifüggesztünk egy jól érthető, képes használati útmutatót, mely tartalmazza a papírtakarékos használati lehetőségeket. Az egyik felén még használható papírt újrahasznosítjuk.

Fogyasztóvédelmi feladatok

Szorgalmazzuk, az üzemeltetőnek javasoljuk a büfé kínálatának átalakítását, bővítését újrahasznosított papírárukkal, környezetbarát irodaszerekkel, egészségesebb élelmiszerekkel (több tejtermék, gyümölcs).

Ahol csak lehetséges, törekszünk a természetes anyagok használatára.

3.4. Környezeti nevelési információk átadása

Diákönkormányzat szerepe

A DÖK-ben környezetvédelmi felelőst nevezünk ki. Osztályonként környezetvédelmi felelőst választunk, akik tartják a kapcsolatot a DÖK-öt segítő tanárokkal. Faliújságot készítünk, kisebb kiállításokat rendezünk a jelentősebb környezetvédelmi világnapokkal és egyéb eseményekkel kapcsolatban. (Készítők: DÖK, környezetvédelmi szakkör, nyelvi előkészítő osztály, a rajzszakkör és az osztályok környezetvédelmi felelősei)

A szülők bevonása és tájékoztatása

Az első szülői értekezleten (5. és 9. osztályban) egy rövid ismertetőt olvas fel az osztályfőnök az iskolában folyó környezeti nevelésről és kéri a szülők együttműködését.

Kapcsolatteremtés különböző szervezetekkel

Kapcsolatot tartunk környezetvédelemmel, környezeti neveléssel is foglalkozó intézményekkel, cégekkel (múzeumok, nemzeti parkok, szennyvíztisztító, hulladéklerakó, stb.), de civil szervezetek (Városvédő és Szépítő Egyesület, stb.) is segítik szakmai ismereteikkel, programjaikkal a céljaink megvalósítását.

4. A gimnázium egészségnevelési programja

4.1. Az egészségnevelés feladata és célja

A személyiségfejlesztés fontos területe az egészséges és kulturált életmódra nevelés. Az egészséges életmód olyan aktivitás, amely a szervezet, a pszichikum szükségleteinek optimális kielégítését, működését szolgálja. A kulturált életmód a személyes szükségletek, vágyak igényes, színvonalas kielégítése.

4.2. Az egészségfejlesztés iskolai területei

4.2.1. Az osztályfőnöki órák tanítási programja

A gimnázium helyi tantervében az osztályfőnöki nevelés területei között kiemelt szerepet kapott az egészséges életre nevelés. Minden évfolyamon 10 osztályfőnöki órát tartunk ezekből a témákból, amelyet a tanítási programokban rögzítünk. Az osztályfőnöki órák egészségnevelési témaköreit az **5. sz. melléklet** tartalmazza.

Kiemelt témakörök:

- A tanulók életkori sajátosságának megfelelő egészségügyi problémák, felvilágosító előadások
- Szűrővizsgálatok fontossága
- Egészség-megtartás befolyásolásának lehetőségei; korszerű táplálkozás, káros szenvedélyek - alkohol, cigaretta, drogok - elkerülésének, elutasításának lehetőségei
- Mentálhigiénés foglalkozások

Az órák megtartásához külső előadók segítségét kérjük: iskolaorvos, védőnő, szülésorvos, pszichológus, addiktológus személyében. Az elmúlt években az OKM hasonló témájú pályázatain nyert anyagi forrás sokat segített ezek megvalósításában, amelyet szeretnénk tovább folytatni. Ezek a pályázatok a tantestület tagjainak is lehetőséget adnak továbbképzésekre.

4.2.3. A mindennapos testnevelés lehetőségei

A mindennapos testnevelés lehetőségét a következő szervezeti formákban biztosítjuk:

testnevelési órák, sportköri és tömegsport foglalkozások, óráközi szünetek, lyukas órák.

A testnevelési órák száma

A testnevelésórák száma minden évfolyamon és osztályban 2012. szeptember 1-től felmenő rendszerben heti 5 óra. A tanítási órákat nemek szerinti csoportbontásban tartjuk.

Az iskolai sportkör szerepe és célja

A sportkör tagja lehet az iskola minden nappali tagozatos hallgatója.

Célja, hogy tagjainak rendszeres mozgási lehetőséget biztosítson, a diákolimpiai és egyéb versenyzés ill. túrák, táborok szervezése, lebonyolítása.

Sportszportok megoszlása igény szerint: atlétika; duatlon-triatlon; labdajátékok, szertorna.

Hetente két tanítási óra időtartamú edzést a sportkör tagjai látogathatják.

Tömegsport órák

A tömegsport órák célja, hogy az iskola diákjainak mindennapos testedzési lehetőséget biztosítson. Ez azokat a tanulókat érinti, akikre nem vonatkozik a mindennapos testnevelési óra.

A tömegsport órák keretében iskolánk következő házigazdák rendezik meg évente: kispályás labdarúgás – fiú; röplabda – fiú, lány; kosárlabda – fiú, lány; asztalitenisz – fiú, lány; sakk – fiú, lány; „sportdélután” – kisgimnazistáknak.

A tömegsport órák keretében vesznek részt tanulóink az évente ismétlődő városi amatőr sportrendezvényeken és jubileumi tornákon, mint pl.:

Károlyi Kupa

Bem Kupa

Török Kupa

Közgáz Városi Úszóbajnokság

Irházi-kupa

A sportudvar, tornatermek (zöld, kék, sárga) és sportszerek használata szünetben és lyukas órákon csak tanári felügyelettel lehetséges.

A sportudvaron a futballozni, kosárlabdázni, teniszezni, fogójátékozni, röplabdázni, a zöld tornateremben kosárlabdázni, a kék tornateremben floorballozni, a sportfolyosón pedig asztaliteniszezni lehet.

Lyukas órán, ha nincs testnevelés óra, akkor a tornaterem a tanulók rendelkezésére áll, de akkor is csak sportcipőben használható.

4.3. A tanulás egészséges környezete

A tantermek tisztasága és használata

A környezetvédelmi nevelés céljából a tantermekben és a folyosókon is szelektív hulladékgyűjtésre alkalmas tárolóedények elhelyezését javasoljuk.. A tanulók figyelmét rendszeresen felhívjuk a tantermek, a mellékhelyiségek, az öltözők tisztaságának megővésére, kulturált használatára, valamint saját osztálytermük esztétikus díszítésére, dekorálására.

Az iskolai büfé

Az iskolai büfé kínálata változatos, rendszeresen kínál gyümölcsöt, különböző pékárut.

Nyitva tartása igazodik a tanítás rendjéhez: 7-14 óráig tart nyitva.

Az iskola vezetése szorgalmazza az olcsó akciós gyümölcsök árusítását.

Az iskolai udvar és kert

Az előkert esztétikus keretbe foglalja a régi stílusú épületet. Az örökzöldek, a rózsák, az élő sövény hozzátartozik az iskola hagyományos képéhez. A hátsóudvar sportpályái a testnevelési órák, a tömegsportok és a kisgimnazisták közkedvelt helye. Itt korlátozás nélkül rúghatják a labdát szünetekben, szabad délutánokon, reggelente tanítás előtt. Jó időben az iskolaudvaron sokan szívesen frissülnek fel az órák közti szünetekben, a kisgimnazisták téli napokon is rendszeresen kint játszanak.

Tavasszal és ősze tanórák tartására is alkalmas egy-egy árnyékos sarok vagy a közeli Gubody-kert.

4.4. Az egészségnevelés egyéb lehetőségei

Iskolaorvosi és fogorvosi szolgáltatások

Az iskolaorvos és a védőnő rendelési idejéről minden tanév elején tájékoztatni kell a tanulókat. Rendelés helye: Szakorvosi rendelőintézet - Rákóczi út 7. 3 em.

Minden évben elvégzik a szűrővizsgálatokat, amelyeken az 5. 7. 9. és a 11. évfolyamok vesznek részt. A szűrővizsgálat tartalma: - testi fejlődés mérése (testmagasság, testtömeg

- mozgásszervek vizsgálata
- vérnyomás ellenőrzése
- vírus vizsgálata
- szintévesztés vizsgálata
- golyva szűrése

Védőoltások megszervezése, beadása:

6. osztály - szept. Di-Te, okt. M-M-R (Morbilli-Mumpsz-Rubeola)

8. osztály - szept. és márc. Engerix B, Influenza elleni oltás

Minden tanév ősze valamennyi tanuló fogászati szűrővizsgálaton vesz részt.

A nagy gimnazistáknál szorgalmazzuk a tüdőszűrő és szemészeti vizsgálaton való részvételt.

Egészségügyi és sportnap

Hagyománynak tekinthető az évente megrendezésre kerülő egészségügyi és sportnap, ahol az osztályok forgószínpadszerűen vehetnek részt akadályversenyen, egészségnevelési, felvilágosító előadásokon, mentálhigiénés foglalkozásokon. Erre a napra orvosokat, gyógyszerészeket, védőnőket, mentőket, addiktológusokat, dietetikusokat kérünk fel foglalkozások vezetésére. Gyakran kiegészítjük környezetvédelmi témákkal a nap programját. Az anyagi feltételeket pályázati pénzből teremtjük elő.

Prevenációs tevékenység

Nevelési munkánk legfontosabb eleme a prevenációs tevékenység. A serdülőkor életkori sajátossága a kíváncsiság a korlátok a tiltások elutasítása, ezért egészségnevelési témáink között nagy teret szentelünk az egészségkárosító szerek megismertetésére, ezek veszélyeire és főleg olyan magatartásformák kialakítására, amellyel képesek lesznek helyesen dönteni a kritikus helyzetekben. Fontos az önismeret, a helyes önértékelés és a felelősségérzet kialakítása.

A pályázatok keretében a tantestület tagjai is kapnak felkészítést, a szülőket is igyekszünk bevonni.

Az iskola rendelkezik Drogstratégiával, amelyet a **6. sz. melléklet** tartalmaz.

Egészséges táplálkozás

Az iskola tanulói közül 10% küzd súlyfelesleggel, ill. 20% súlyhiányos. A korszerű táplálkozás szerepel osztályfőnöki órák témái között is. A klubban több osztály szervez saláta napokat és az egészségnevelési nap keretében pedig termékbemutatót és kóstolón igyekszünk a tanulók ízlését formálni, étkezési szokását megváltoztatni.

Kirándulások, erdei iskola, túrák lehetőségei

A kirándulások, túrák az erdei iskola a mozgás, a természet megszerettetésének, a pozitív gondolkodás, a közösségformálás alakításának jó lehetőségei. Ezeknek a programoknak nagy hagyományai vannak iskolánkban. Évközben a GERJE természetjáró kör szervez hétfői teljesítmény- és túlélő túrákat, de nyári táboraik, túráik (Körlánc tábor, vitorlás tábor, kerékpáros túra, gyalogtúra, triatlon tábor) is közkedveltek.

Az erdei iskola a 6. osztályosok tantervébe illeszkedik, ahol egy hétig bőséges program ad maradandó ismeretet és élményt a gyerekeknek.

4.5. A tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti minden magyar tanulónak.

További törvényi háttér: a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Korm. rendelet (Nat), valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet.

A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban, az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.

A köznevelési közösségi szolgálat keretei között folytatható tevékenységek területei:

- a) egészségügyi,
- b) szociális és jóléti,
- c) oktatási,
- d) kulturális és közösségi,
- e) környezet- és természetvédelmi,
- f) polgári- és katasztrófavédelmi,
- g) közös sport és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel.

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat középiskolai dokumentálásának kötelező elemei

- a) a tanuló által kitöltött Bejelentő lap, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő, gondviselő egyetértő nyilatkozatát,
- b) az osztálynaplóban és a törzslapon dokumentálni kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iskola iratkezelési szabályzatában rögzíti,
- e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

5. A gimnázium oktatási kínálata

5.1. A nyolcévfolyamos képzés

A helyi pedagógiai program kialakításában figyelembe vettük az évtizedek alatt kialakult oktatási hagyományokat, az általános iskolák igényét és a városi nevelési-oktatási tervben elfogadott és támogatott elképzeléseket. A gimnáziumban 1948-ig, tehát 49 éven át a nyolcosztályos képzési forma volt kizárólagosan jellemző. 1993-ban indítottuk újból az első osztályt ebben a képzési formában. Öröndetes tapasztalat, hogy egyre több kisdíák nyer sikeres felvételt a környező településekről ebbe az iskolatípusba. Iskolánkban 14 éve működik nyolcosztályos képzés, amelyben kiemelkedő szerepe van az idegen nyelveknek. Cél, hogy a képzés folyamán legalább az első nyelvből előrehozott érettségit vagy, és sikeres középfokú nyelvvizsgát tegyenek a tanulók.

A nyolcosztályos képzés segítése érdekében vezettük be az erdei iskola néven ismert új, oktatásszervezési formát. Ez azt jelenti, hogy a hatodik évfolyamban a tanév szerves részeként tavasszal, egy időre a természeti környezetbe helyezi ki az iskola tevékenységét. A tanítási feladatokhoz kapcsolódva ugyan, de a helyhez és a gyerekek kondíciójához igazodva határozza meg programját. Didaktikailag is újat hoz ez a forma, amennyiben a megismerési folyamatokat az élet természetes integráltságára építi fel, és időlegesen feloldja az iskola hagyományos tantárgyi rendszerét. A projekt központjában az erdei iskola helyszíne, környezete áll.

5.2. Az ötévfolyamos képzés

A nyelvi előkészítő osztály célja

- első idegen nyelvekből a harmadik tanév végéig a tanulók legalább 60%-a középszintű nyelvvizsga bizonyítványt szerezzen
- Második idegen nyelvből a tanulmányok befejezéséig a tanulók legalább 50%-a középszintű nyelvvizsga bizonyítványt szerezzen
- Amennyiben igény és lehetőség van rá, az utolsó két évben harmadik európai uniós nyelv indítása,
- informatika tantárgyból az ECDL vizsga legalább 4 moduljának megszerzése és az előrehozott középszintű érettségire való felkészítés,
- az utolsó két évben emelt szintű érettségire való felkészülés a négy évfolyamos képzésben biztosított tantárgyakból

5.3. A négyévfolyamos képzés

Évtizedekre visszamenőleg Ceglédnek és környékének igénye, hogy az elsődleges cél, a továbbtanulás mellett olyan diákok is szerezhessenek érettségit, akik a gimnázium után szakmát fognak tanulni, emelkedett ugyanis az érettségi vizsgához kötött szakmák, munkakörök iránti igény.

Négyosztályos képzési formában a következő négy ún. „intenzív” csoport közül választhatnak a tanulók: angol nyelv, német nyelv, matematika, természettudomány.

5.3.1. Az intenzív nyelvi képzés

Napjainkban egy élő idegen nyelv középszintű tudása legtöbb esetben elengedhetetlen feltétele a munkavállalásnak, a felsőfokú tanulmányok megkezdésének és a végzettség megszerzésének. Az elmúlt évek során iskolánk kiemelkedő eredményeket ért el az idegen nyelvek tanítása terén. Továbbra is folytatjuk - ha igény van rá - az angol, illetve német emelt szintű nyelvoktatást egy osztályban. Tervező munkánkban segít az általános iskolák jó alapozó munkája német és angol nyelvből. Négy éven át az e képzésben résztvevő tanulók magasabb óraszámokban, csoportbontásban tanulják az idegen nyelveket. Az emelt szintű nyelvi képzés során a diákok emelt szintű idegen nyelvi érettségire kapnak felkészítést. E profil célja, hogy a tanulók tanulmányaik befejezésére középfokú nyelvvizsgával rendelkezzenek. Ezt a képzési formát csak olyan tanulók választhatják, akik az általános iskolában legalább 4 éven át tanulták a választott idegen nyelvet.

5.3.2. Az intenzív matematikaoktatás

Iskolánkban 1985 óta igen hatékonyan működik az intenzív matematika oktatás, mely oktatási forma kialakítását a városi igény tette szükségessé. Hatékonysága megmutatkozik az elért versenyeredményekben, és a továbbtanulók közül a felvettek arányában. Ezen képzés folytatása továbbra is indokolt, - ha igény van rá - hiszen a matematika nagyon sok szakterületen alkal-

mazott tudományként szerepel, következésképpen az ilyen irányú továbbtanulók számára többletet nyújt és elősegíti a sikeres felvételi vizsga elérését.

5.3.3. A természettudományos képzés

Napjainkban kiemelt fontosságú lett a természettudományos képzés, nagy az igény az ilyen végzettséggel rendelkező szakemberek iránt. Ezért döntöttünk úgy, hogy olyan képzést is kínálunk tanítványainknak, amely megismerteti őket a természettudományos gondolkodással, felkészíti őket arra, hogy a későbbiekben jobban elmélyedhessen egy-egy természettudományos területen.

5.4. Felkészítés a kétszintű érettségire

Középszintű érettségi

A középszintű érettségire a tanítási órákon történik a felkészítés.

Emelt szintű érettségi

Iskolánk magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika tantárgyon kívül, a jelentkezők számától függően minden egyéb, iskolánkban tanított tantárgyból vállalja az utolsó évfolyamon heti 2 órában az emelt szintű érettségire való felkészítést. Ezekbe a csoportokba a középszintű érettségire készülő tanulók is jelentkezhetnek. Mindenkor az iskola számára engedélyezett összes óraszámától függ, hogy az emelt szintű érettségire felkészítő csoportok a választott tantárgy alapóráját külön csoportban tanulják-e.

6. Az iskola működése

Az iskola működését a Szervezeti és működési szabályzat részletesen szabályozza, ez a fejezet csak legfontosabb jellemzőket tartalmazza.

6.1. Az iskola irányító szervezetei

Iskolavezetés:

- igazgató
- igazgatóhelyettesek
- gazdasági munkatárs

Az iskola élén az igazgató áll, akinek munkáját 2 igazgatóhelyettes és a gazdasági munkatárs segíti. Az igazgató jogköreit a Nemzeti köznevelési törvény és annak a kiegészítésekkel bővített végrehajtási utasítása tartalmazza. Az igazgatóhelyettesek részletes tanügy-igazgatási feladatait, munkamegosztását munkaköri leírásuk tartalmazza. A gazdasági munkatárs a számviteli, a pénzügyi, a gazdasági munka területén teljes felelősséggel - az igazgató felelősségének megosztása nélkül - tevékenykedik. Részletes munkaköre a munkaköri leírásban található.

Az iskolavezetés munkáját iskolatitkár és adminisztrátor segíti a munkaköri leírásukban szabályozottak szerint.

Nevelőtestület:

- határozatlan időre kinevezett tanárok
- határozott időre kinevezett tanárok
- óraadó tanárok

Jogait az Nemzeti Köznevelési törvény szabályozza. Évente három alkalommal osztályozó ill. félévzáró, évvizsga és évvizsga értekezletet tart. Rendkívüli esetben bármikor összehívható.

Szakmai vezetés, munkaközösségek:

az oktatási-nevelési célok megvalósítása, a hatékonyabb munkavégzés érdekében az azonos tantárgyakat tanító szaktanárok szakmai munkaközösségeket alkothatnak.

Az intézmény pedagógusai szakmai munkaközösséget hozhatnak létre. A szakmai munkaközösség részt vesz az intézmény szakmai munkájának irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében. A pedagógusok minősítési eljárásában összegző véleményt fogalmaz meg.

Az intézmény szakmai munkaközösségei az alábbiak:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem-földrajz-filozófia-etika
- angol
- német-francia
- matematika-fizika
- biológia-kémia-informatika
- művészetek (énekezen, rajz és vizuális kultúra, kézművesség, mozgóképkultúra és médiaismeret, tánc és dráma, testnevelés és sport)
- osztályfőnöki

A munkaközösség vezetőjét a szakmai munkaközösség tagjai javaslatára az igazgató bízza meg 5 év időtartamra. A munkaközösség-vezetők feladatát külön munkaköri leírás szabályozza.

Minden olyan szakcsoport, amelynek létszáma legalább 5 fő, szakmai munkaközösséget alkothat. A munkaközösség munkájában való részvétel önkéntes, határozatai azonban vonatkoznak az iskola minden, megfelelő szakos tanárára. A szakmai munkaközösségek munkáját munkaterv alapján végzik. Öt évre vezetőt javasolnak, akit az igazgató nevez ki.

Több tantárgyat összefogó szakmai munkaközösségen belül az azonos tantárgyat tanítók maguk közül tantárgyi felelőst választhatnak.

6.2. Tanulói jogviszony létesítésének feltételei

Életkor

A nyolcosztályos képzési formában tanuló diákok a negyedik osztály befejezésekor vehető fel. Az öt – és a négy évfolyamos képzésbe a nyolcadik osztály befejezése után kerülnek a tanulók.

Felvételi követelmények:

Mindhárom képzési formába az országosan, központilag kialakított írásbeli felvételi alapján lehet bekerülni. A nyolcosztályos képzési formába jelentkező tanulóknak az írásbeli után szóbeli meghallgatást tartunk.

A 9. osztályba a központi írásbelin szerzett és a hozott pontok alapján kialakult rangsor szerint nyernek felvételt a tanulók, az ötödik osztályba a központi írásbelin szerzett, a hozott pontok és a szóbelin szerzett pontok alapján kialakult rangsor szerint nyernek felvételt a tanulók.

Azonos pontszámot elért tanulók esetében a differenciálás szempontjai sorrendben a következők:

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló (Az igazolást mellékelni kell a jelentkezési laphoz vagy iskolánkba személyesen eljuttatni.)
- Beiskolázási körzet
- A megírt matematika és anyanyelv felvételi eredmény sorszámának összege (kevesebb kerül előre)

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 27.§ (2) bekezdés értelmében a felvételi pontokba nem számítható be tanulmányi verseny, sportverseny és egyéb tevékenység eredménye.

A beiratkozás feltételei: érvényes négy, ill. nyolcosztályos általános iskolai bizonyítvány és sikeres felvételi.

A beiratkozás időpontját miniszteri utasítás szabályozza.

Átvétel más iskolából

Az eddigi tapasztalatok alapján a más iskolából való átlépést nagyrészt a lakóhely-változtatás indokolja. Ilyen esetben természetesen segíteni kell a diákoknak, de figyelembe kell venni az osztálylétszámokat is. Az átvételt minden esetben a tanító tanárokkal történő egyeztetés, szükség esetén pedig tantárgyanként lebontott különbözeti vizsga követi. 9-12. osztályba történő átvétel esetén elsősorban az általános képzésű osztály/csoport jöhet szóba. A nyolcosztályos képzésbe való átvétel csak rendkívül indokolt esetben lehetséges.

Iskolán belül lehetővé kell tenni, hogy a nyolcosztályos képzésű formából a 9. osztály elején a hagyományos képzési formába átlépjen a tanuló. Ebben az esetben a különbözeti vizsgától el lehet tekinteni. Ugyancsak lehetővé kell tenni, hogy a nem általános képzésű osztályokból indokolt esetben a tanuló általános képzésű osztályba, illetve különbözeti vizsga esetén fordítva – a 9. vagy a 10. osztály végén – átléphessen, illetve nem megfelelő tanulmányi eredmény esetén a tantestület döntése alapján áttehető legyen. Ezek engedélyezése igazgatói hatáskör.

6.3. Az iskolai nevelés és oktatás szervezeti formái

6.3.1. Tanórai foglalkozások

Osztályok

Az iskola működésében alapvetően megfelelőnek tartjuk a hagyományos osztályok rendszerét. Az épület mérete délelőtti tanítás esetén maximum 22 osztály elhelyezését teszi lehetővé.

Az osztályok elhelyezésében figyelembe kell venni a helyi adottságokat.

Az osztályok elnevezését és számozását A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet. Az osztályok számozása folyamatos, a nyelvi előkészítő osztály a 9/Ny jelet kapja.

Csoportok

A köznevelési törvény rendelkezései és a fenntartó hozzájárulása az órateremben rögzített csoportbontásokat tesz lehetővé.

A hatékony nyelvtanulás érdekében minden nyelvi órán szükséges a csoportbontás. Ennek egyik oka a hatékonyság, a másik pedig az, hogy eltérő nyelvismerettel jönnek hozzánk közel 15 iskolából a tanulók. (Eltérő a tanult nyelv óraszama, és használt tankönyvcsalád is.)

Informatika tantárgy esetén a szaktanterem befogadóképessége és a könyvtárismeret tanítása miatt is csak csoportbontásban valósítható meg.

A testnevelésórák szervezése igazodik az osztályok nemenkénti megosztásához. A négy párhuzamos évfolyamból két osztály összevonásával egyszerre három csoport (általában 1 fiú és 2 lány) alakítható ki.

A matematika csoportbontás a 9-10. osztályban indokolt.

Feltétlenül csoportok kialakításával történhet csak az utolsó két évfolyamon a kétszintű érettségire való felkészítés.

6.3.2. Tanórán kívüli tevékenységek

6.3.2.1. Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásnak elvei és korlátai

A házi feladat funkciója: önálló ismeretszerzés, gyakoroltatás, új anyag feldolgozása.

Az 5-8. osztályban a házi feladatnak a gyakoroltatás funkcióját kell előtérbe helyezni. Ügyelve arra, hogy a másnapra és a hétvégére történő írásbeli és szóbeli felkészülés max. másfél - két órát vegyen igénybe. Szabadnapokra és szünetekre mérsékelni kell a házi feladat adását, hogy ne akadályozzuk a családi programok szervezését.

A nyolcosztályos képzésben a kisérettségire és a záróvizsgákra (kivételek a biológia) a tanulók az utolsó tanítási napot követő héten készülhetnek fel.

A Pedagógiai programunkban megfogalmazottak szerint képzésünk egyik fő célja a felsőfokú továbbtanulásra való felkészítés, melynek elérésében a tanórákon kívül hangsúlyozott szerepet kap a délutáni felkészülés, a folyamatos önképzés és a házi vizsgarendszer. Ezért a 9-12. évfolyamon a házi feladat meghatározása (mennyisége, gyakorisága) a szaktanár hatáskörébe tartozik. Az otthoni felkészülést igénylő feladatok meghatározásánál azonban figyelembe kell venni az osztály és a tanulók egyéni teherbírását, ügyelni kell arra is, hogy a tanulás mellett maradjon idő a pihenésre, feltöltődésre.

6.3.2.2. Tanórán kívüli foglalkozások

Az iskola a Pedagógiai programjában meghatározott feladatok megoldása érdekében, valamint a tanulók igényei szerint különböző tanórán kívüli foglalkozásokat tervez.

Az iskolai nevelő-oktató munka szerves részét képezik a pedagógiai program 2.3. pontjában felsorolt, a tehetséggondozást és a társadalmi különbségek enyhítését célzó tevékenységformák:

- tanulószobai foglalkozások,
- korrepetálások,
- diákkörök,
- énekkar,
- számítógép-, internethasználati órák,
- tömegsport foglalkozások,
- iskolai sportkör.

Tanulmányi kirándulás és erdei iskola lsd. a 3.2.3. fejezet.

Kulturális diákbemutató

A gimnázium évtizedes hagyományai közé tartozik december utolsó tanítási napjának kulturális bemutatója. Az osztályok vagy egy-egy tanuló irodalmi, zenei vagy egyéb művészeti produkcióval lépnek a diáktársaik, majd a szülők alkotta közönség elé. A rendezvényre való felkészülés jól kiegészíti és színesíti a helyi tantervünket. A bemutatónak fontos szerepe van az osztályközösségek formálásában, a tehetséggondozásban és a személyiség alakításában.

Éneklő osztályok versenye

A művészetet értő és szerető fiatalok nevelését szolgálja az Éneklő osztályok versenye, amelyet immár negyven éve, minden év tavaszán megrendezünk. Az osztályok önálló műsorral készülnek a bemutatóra, a programokat zsűri értékeli és arany, ezüst, ill. bronz fokozatú oklevéllel díjazza. Az egész napos rendezvény fontos, országosan is kimagasló értéket képvisel az ének-zene oktatás területén.

Egészségnevelési és sportnap lsd. 4. fejezet.

Fordított nap

A Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium több évtizedes hagyománya a tanévenként látványos keretek között — a tanítási órákon, a szünetekben és délutáni programként — megszervezett Fordított nap. Ez a rendezvény, a tanulók „hatalomátvétele”, a tanár-diák szerepcsere révén az

iskolai demokratizmus, a tanulói aktivitás jellegzetes megnyilvánulási formája. Lebonyolításának rendjét és szabályait a „Fordított nap alkotmánya” foglalja írásba.

6.4. Az iskola működésének egyéb jellemzői

6.4.1. A tanítás munkarendje

Részletesen a Házirend tartalmazza, ezért itt csak leglényegesebb jellemzők olvashatók.

Az iskolában a tanítási órák és az óráközi szünetek rendje a következő:

<i>1. óra:</i>	<i>8.00</i>	-	<i>8.45</i>
<i>2. óra:</i>	<i>8.55</i>	-	<i>9.40</i>
<i>3. óra:</i>	<i>9.50</i>	-	<i>10.35</i>
<i>4. óra:</i>	<i>10.50</i>	-	<i>11.35</i>
<i>5. óra:</i>	<i>11.45</i>	-	<i>12.30</i>
<i>6. óra:</i>	<i>12.40</i>	-	<i>13.25</i>
<i>7. óra:</i>	<i>13.30</i>	-	<i>14.15</i>

Ettől az időponttól korábban – az ún. nulladik órában – kötelezően és rendszeresen tanóra nem tartható. Kivételes esetekben –a tanulók és a tanító tanár egyeztetése után, az igazgató engedélyével – nem kötelező órák, szakkörök, korrepetálások, illetve a pótló órák és a csoportbontásból származó ún. tanulókiérletli órák – szintén igazgatói engedély megadásával – tarthatók csak.

A délutáni órák kezdési időpontja 14.30. Ettől korábbi időpontban csak akkor lehet kezdeni a foglalkozást, ha az nem ütközik a délelőtti tanítás munkarendjével. A délutáni órák később is kezdődhetnek, de a befejezésüknek igazodni kell az iskola nyitvatartási rendjéhez.

Azok a kollégák, akiknek munkavégzése valamilyen okból akadályoztatva van, és munkájukat nem tudják elkezdeni, nekik azt telefonon jelezniük kell az igazgatónak, vagy az igazgatóhelyetteseknek. Minden tanár beosztása szerint felügyeleti, helyettesítési feladatokat lát el. Lyukasóráikon kötelesek az iskolában tartózkodni, amennyiben elhagyják azt, jelezniük kell a vezetés valamelyik tagjánál.

A hiányzó tanárok helyettesítéséről az igazgatóhelyettesek döntenek, lehetőleg megfelelő szakhelyettesítés kiírásával. A megtervezhető helyettesítés – továbbképzés, tartós távollét stb. – esetében a helyettesítendő tanár egyezteti a megtanítandó tananyagot a helyettesítő tanárral.

6.4.2. Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, az érdekvédelem formái

A tanulók jogait és kötelességeit a Házirend tartalmazza. Problémáikkal az ifjúságvédelmi és diákönkormányzatot segítő tanárhoz fordulhatnak, az ő feladatuk, valamint a diákönkormányzaté elsősorban a jog és érdekvédelem.

A tantestület érdek- és jogvédelmét a Kollektív szerződés, valamint a Szervezeti és működési szabályzat alapján a Közalkalmazotti tanács és a reprezentatív szakszervezet gyakorolja.

A szülői érdekvédelem fóruma az osztály szülői értekezlete, az ISzSz iskolai szervezete és az Iskolaszék, melynek feladata az érdekvédelem koordinálása is.

6.4.3. Az alapítványok

Az iskolában folyó munkát 1948-ig igen sok alapítvány segítette, ekkor valamennyit meg kellett szüntetni. A nyolcvanas évek végén újra megkezdődött szervezésük. Az alapítványok egyrészt a kimagasló teljesítményt nyújtó tanulókat jutalmazzák, és ösztöndíj formájában segítik a hátrányos helyzetű fiatalokat, másrészt az iskolai munka egy-egy részterületét támogatják. Ilyen pl. az énekkar alapítványa. Az iskola oktató-nevelő munkájának minden területét a Kos-

suth Gimnáziumért Alapítvány segíti. Ez az alapítvány fogadja a személyi jövedelemadó felajánlható 1 %-át. Jelenleg működő alapítványok a következők:

Alma Mater Alapítvány, amely a gimnáziumban érettségizett, felsőoktatásban továbbtanulókat segíti.

Ambassador Alapítvány a nyolcosztályos képzést segíti a nyelvtanulás és a kirándulások támogatásával.

Beöthy Júlia Alapítvány célja az utolsó éves gimnazisták anyagi támogatása.

Kossuth Gimnáziumért Alapítvány feladata az iskola oktató-nevelő munkájának és az oktatás tárgyi feltételeinek javítása. Ez az alapítvány adja ki a felsőoktatásban továbbtanulóknak a *Szénás Pál-ösztöndíjat* és a végzős, kiemelkedő tanulmányi eredményt nyújtó diákoknak a *Traub-díjat*.

A **Kossuth Gimnázium Leánykara Alapítvány** a leánykar munkáját segíti.

Minden alapítvány nyitott, bárki csatlakozhat hozzá.

6.4.4. A tankönyvválasztás és rendelés rendje

Az iskolában a tankönyvrendelés többlépcsős folyamat.

A tankönyvjegyzék megjelenése után minden munkaközösség meghatározza, hogy a következő tanévben melyek azok a tankönyvek (munkafüzetek, feladatgyűjtemények), amelyeket használni fognak. Tantárgyanként törekedni kell arra, hogy azonos tankönyvcsaládot használjon az iskola. Ettől csak az emelt szintű oktatásban részesülő osztályok esetében lehet eltérni. Tankönyvcsalád változtatás csak alapos szakmai indoklás mellett javasolt.

Ezt követően minden diák megkapja (az 5. és a 9. évfolyam a beíratkozáskor) munkaközösségek által előírt tankönyvek listáját. Az egyéni, tanulónkénti megrendelések összesítése után készül el az iskolai tankönyvrendelés. (A tankönyvellátás részletes szabályozása ld. SzMSz)

7. A tanulók fizikai állapotának mérése

A mérés célja

Tanulóink egészségi állapota a felmérések szerint évről évre fokozatosan romlik, ezért minden tanévben ősszel és tavasszal számszerűen is értékelhető formában kell számot adni a tanulók fizikai állapotáról, amely megmutatja, hogy birtokában vannak-e az általános fizikai teherbíró képességeknek, vagy sem. Utóbbi esetben törekedni kell az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére. Ahhoz, hogy a mérés célja megvalósuljon, nem szabad a gyakorlatokat betanítani, gyakoroltatni.

A mérés módszerei, formái

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket a **7. sz. melléklet** tartalmazza.

A mérés lebonyolítása

A mérés időpontja: ősszel - október 15-ig, tavasszal - májustól a tanév végéig, a 12. évfolyam tanulóinak áprilisban.

A felmérés napján hiányzó tanulónak a következő órán kell a mérési feladatokat elvégezni.

A mérés helyszínei: sportudvar (pl. futások 60 m, 600 m), tornatermek (pl. 4 ütemű fekvőtámasz, dobások)

A mérést a mindenkori testnevelő tanár végzi.

A mérési eredmények rögzítése a tanulmányi ciklusig (4, 5, 8 évig) érvényes egyéni adatlapon történik.

A mérési eredményeket a testnevelő tanár kezelésében lévő osztályonkénti mappákban valamint számítógépes adathordozón tároljuk, és a tanulmányi ciklust követő egy évig őrizzük. A mérési eredmények kezelése bizalmas, a mérési adatokhoz csak meghatározott személyek (testnevelő tanárok, a saját adataihoz a tanuló és a szülő, iskolaorvos) férhetnek hozzá.

A mérés eredményének felhasználása

A felmérés alapján megállapított hiányosságok gyakorlását be kell építeni a következő évi testnevelési tanítási programba.

A diagnosztikus céllal elvégzett mérések a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődésének értékeléséhez biztosítanak viszonyítási alapot.

8. A középszintű érettségi témakörei

A Magyar Közlöny 2003. május 27-én megjelent 57. szám II. kötete, és 2003. szeptember 26-án megjelent 111. sz. II. kötete alapján tantárgyanként összeállított témaköröket a **8. sz. melléklet** tartalmazza.

9. A helyi tanterv

A négy-, öt- és nyolcévfolyamos képzés rendeleteknek megfelelő tanulói és pedagógus óraszámait a **9. sz. melléklet** táblázatai összesítik.

Négyévfolyamos képzés

A gimnáziumban az oktató-nevelő munka a négyévfolyamos képzésben az OM által 2000-ben kiadott Kerettantervek alapján elkészített helyi tanterv szerint folyik. A négyévfolyamos képzés Helyi tantervét a **10. sz. melléklet** tartalmazza.

Ötévfolyamos képzés

Az ötévfolyamos képzés 9. nyelvi előkészítő osztályához a minisztériumi ajánlásokat figyelembe véve új helyi tantervet dolgoztunk ki. E képzési forma tanterve, az idegen nyelveket és az informatikát kivéve, megegyezik a négyévfolyamos képzés 9-12. évfolyamának tantervével. Ötévfolyamos képzés Helyi tantervét a **10. sz. melléklet** tartalmazza.

Nyolcévfolyamos képzés

A nyolcévfolyamos képzés Helyi tantervét a **10. sz. melléklet** tartalmazza.

.

10. Záró rendelkezések

A 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdés alapján a pedagógiai programot a nevelőtestület 2013. március 25-én fogadta el, az intézményvezető jóváhagyta és a fenntartó, működtető is egyetértett vele, így a 2011. évi CXC. törvény 26. § (5) bekezdés alapján a 2013/2014-es tanévben került bevezetésre felmenő rendszerben.

A fenti jogszabályok alapján 2014. március 31-én módosításokra került sor, ezeket a nevelőtestület elfogadta, az intézményvezető jóvá hagyta, és a fenntartó, működtető is tudomásul vette.

A módosításokkal együtt az iskola pedagógiai programját az intézményi tanács, iskolaszék és az iskolai szülői szervezet, valamint a diákönkormányzat vezetése 2014. március 28-án 100%-os igen szavazattal elfogadta.

A pedagógiai program legitimálási folyamatának jegyzőkönyveit, iratait (másolatokat) a **11. sz. melléklet** tartalmazza.

Hatálybalépés: 2014. szeptember 1.

Felülvizsgálat: folyamatos

A gimnázium pedagógiai programja az iskolai könyvtárban tanulmányozható. Egy-egy példány megtalálható még a tanári szobában és az igazgatói irodában, valamint megtekinthető az iskola honlapján.

Cegléd, 2014. március 31.

.....
Gulyás Zoltán
igazgató